

**Srovnání efektů aktivní politiky
zaměstnanosti v České republice
v období růstu (2007) a během první
fáze krize (2009)**

Ondřej Hora
Tomáš Sirovátka

VÚPSV, v.v.i. Praha
2012

Publikace byla schválena ediční vědeckou radou ve složení:

doc. Ing. Ladislav Průša, CSc. (VÚPSV, v.v.i. Praha)
Ing. Martin Holub, Ph.D. (VÚPSV, v.v.i. Praha)
Mgr. Miriam Kotrusová, Ph.D. (FSV UK Praha)
Ing. Robert Jahoda, Ph.D. (MU Brno)
Ing. David Prušvic, Ph.D. (MF ČR)
Ing. Jan Mertl, Ph.D. (VŠFS Praha)
Ing. Jan Molek, CSc. (JU České Budějovice)

Tato monografie byla zpracována v rámci projektu HC 193/10 "**Zhodnocení ohrožení na trhu práce a efektivních opatření v měnících se podmínkách**"

Vydal Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.
Praha 2, Palackého náměstí 4
jako svou 437. publikaci
Vyšlo v roce 2012, 1. vydání, počet stran 61
Tisk: VÚPSV, v.v.i.

Recenze: doc. Ing. Otakar Němec, CSc. (VŠE)
Mgr. Dalibor Holý (ČSÚ)

ISBN 978-80-7416-106-3

<http://www.vupsv.cz>

Abstrakt

Cílem monografie bylo identifikovat, nakolik jsou opatření aktivní politiky zaměstnanosti a dalších politik efektivní při zmírňování rizik vyplývajících z dopadů krize. Porovnávané přitom efekty opatření aktivní politiky zaměstnanosti v době ekonomického růstu a v době krize, respektive v době její první fáze (růst cyklické složky nezaměstnanosti v důsledku propouštění a poklesu počtu volných míst).

Srovnání je založeno na statistických metodách s využitím dat z úřadů práce (OK práce). Kromě analýzy cílenosti opatření byl proveden odhad efektů opatření APZ na základě srovnání s kvazikontrolní skupinou a opatření v jednotlivých regionech. Sledujeme efekty jednotlivých typů opatření a to pro jednotlivé kategorie nezaměstnaných v období 1-18 měsíců po ukončení programů APZ.

Zaměření jednotlivých programů se v období první fáze krize (2009-2010) příliš nezměnilo, byť došlo k určitému zlepšení v některých programech. Celkově jsou programy poměrně dobře zacíleny na nezaměstnané, u kterých lze předpokládat horší šanci na pracovní uplatnění (např. z hlediska zdravotního stavu, vzdělání apod.) a také na osoby s dlouhodobou či opakovanou evidencí (zde se zastoupení těchto skupin v programech ještě zlepšilo). Z hlediska zařazení do tzv. rizikových skupin jsou programy poměrně dobře cíleny např. na matky s dětmi a zdravotně handicapované, u ostatních skupin je zastoupení v programech přece jen nižší. Již tradičně jsou v programech málo zastoupeny osoby se základním vzděláním a méně také osoby nad 50 let (obecná kategorie).

Většina programů přinesla v době krize svým účastníkům výrazně vyšší šanci na odchod z evidence než ve srovnatelné skupině neúčastníků (a to navzdory poměrně nepříznivé situaci na trhu práce). Toto pozitivní zjištění je pak podpořeno poznatkem o relativně dobrém cílení programů na osoby, které měly nebo by bez účasti v programu mohly mít problémy při uplatnění na trhu práce. Slabší jsou pochopitelně výsledky rekvalifikačních programů. Můžeme dovozovat, že v případě výraznějších hospodářských problémů jsou krátkodobé a střednědobé efekty rekvalifikačních efektů nižší a jejich možný přínos se může projevit až v delším časovém horizontu, než jaký naše analýza postihovala. Projekty ESF minimálně u programů podpory tvorby míst dosahují dobrých výsledků.

Masové využívání IAP pro dlouhodobě nezaměstnané se poměrně málo osvědčilo. V situaci vysoké nezaměstnanosti totiž není individuální práce se všemi dlouhodobě nezaměstnanými z kapacitních důvodů vůbec možná. V tomto kontextu by zřejmě bylo vhodnější současnou podobu realizace IAP opustit ve prospěch individualizované práce s vybranými uchazeči.

APZ má celkově potenciál minimálně částečně překonávat individuální znevýhodnění určitých skupin nezaměstnaných.

Klíčová slova: politika zaměstnanosti, hodnocení, programy aktivní politiky zaměstnanosti, Česká Republika

Abstract

The aim of this study was to identify outcomes of active labour market programs (ALMP) in the period of economic recession (year 2009) in comparison to previous study done in period of economic expansion (year 2007). The study is based on statistical analyses using administration data of employment offices in the Czech Republic (OKpráce). The study compares targeting of ALMP to unemployed and also compares outcomes with quasi control group of ALMP non participants for short and middle term period (1-18 months after end of the program). The programs in the Czech Republic were both in 2007 and 2009 relatively well targeted to most vulnerable groups such as parents of small children, persons with health handicaps and long-term unemployed. For most evidenced programs the positive outcomes (participants leaving employment offices' registers) were substantially more often than in the quasi control group. Outcomes of training programs were more positive in middle-term period than in short-term period. ALMP are (in comparison to control group) able to help overcoming some of individual handicaps and problems of unemployed people.

Key words: employment policy, evaluation, active labour market programs, the Czech Republic

Obsah:

1. Úvod	7
2. Kontext: změny na trhu práce v prvním období krize	9
3. Metodologické poznámky	11
4. Rozsah a struktura realizovaných opatření APZ a ESF	13
5. Srovnání zaměření jednotlivých opatření aktivní politiky zaměstnanosti na jednotlivé skupiny účastníků v letech 2007 a 2009	16
6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence (2007 a 2009)	24
7. Srovnání situace na trhu práce a aktivní politiky zaměstnanosti v jednotlivých regionech	37
8. Závěry	44
Literatura	46
Příloha: Vliv faktorů na setrvání v evidenci ÚP šest měsíců od ukončení programů (účastníci programů) či šest měsíců od prvního dne v evidenci v roce 2009 (kontrolní skupina)	47

1. Úvod

V letech 2009 a 2010 jsme v monografiích VÚPSV publikovali studie „Hodnocení programů aktivní politiky zaměstnanosti realizovaných v roce 2007 se zaměřením na rekvalifikace“ (Hora a kol. 2009) a „Hodnocení přínosu projektů Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů k aktivní politice zaměstnanosti v ČR“ (Horáková a kol. 2010) zabývající se hodnocením zaměření programů aktivní politiky zaměstnanosti na jednotlivé skupiny účastníků a na efekty jednotlivých programů a opatření¹ na setrvání v evidenci či na opuštění evidence úřadů práce v období maximálně jednoho roku po absolvování programu v roce 2007 (krátkodobé-střednědobé efekty). Výsledky obou studií provedených obdobným metodologickým postupem (tj. kvantitativní analýzou dat systému OKpráce určeného k administraci dat shromažďovaných jednotlivými úřady práce) potvrdily poměrně dobré efekty větší části programů na opuštění evidence v následujícím roce po absolvování programu ve srovnání s více způsoby definovanou skupinou neúčastníků (viz níže).

Do takto měřených efektů ovšem může významně zasahovat celková ekonomická situace, respektive situace na trhu práce, rok 2007 byl přitom díky příznivé ekonomické situaci rokem významného odlivu nezaměstnaných z evidence (lze tedy říci, že programy měly podpůrný účinek). Nabízí se proto otázka, zda budou programy aktivní politiky zaměstnanosti stejně efektivní i v období ekonomické recese, kdy na trhu práce působí efekt větší nabídky pracovní síly a odliv nezaměstnaných z evidence je nižší (zda budou mít proti-cyklický efekt). Z tohoto důvodu jsme se rozhodli náš výzkum zopakovat na datech za období roku 2009. Obecně bylo záměrem zachytit, jak se vyvinula účinnost opatření aktivní politiky zaměstnanosti a dalších politik v období ekonomické krize (rok 2009). Přitom byla současně jako srovnávací situace analyzována v hlavních aspektech situace v době výrazného růstu (2007), tedy kontrastovány dvě rozdílné fáze hospodářského cyklu. Takový přístup vede k možnosti zobecnění s dlouhodobější platností a umožňuje efektivní formování politik na trhu práce do budoucna. Při posuzování opatření aktivní politiky zaměstnanosti byl proveden odhad čistých efektů opatření APZ na základě srovnání s kvazikontrolní skupinou.

Naším poznávacím cílem bylo tedy zjistit, zda se výsledky (zaměření programů a efekty na opuštění evidence) v obou sledovaných letech odlišují, a které faktory mohly způsobit případný rozdíl mezi oběma roky. Zodpovězení druhé části této otázky je ovšem výrazně obtížnější, neboť případné rozdíly mohou být způsobeny více zjevnými či méně zjevnými (skrytými) faktory.

Cílem výzkumu, jehož výstupy předkládáme, je tedy identifikovat, nakolik jsou přijímaná opatření aktivní politiky zaměstnanosti a dalších politik efektivní při zmírňování těchto rizik vyplývajících z dopadů krize. Dosažení tohoto cíle poslouží k formování efektivní aktivní politiky zaměstnanosti a dalších opatření v sociální politice v zájmu snižování nezaměstnanosti, a to jak v období ekonomického poklesu, tak v období ekonomické stability/růstu (vedle toho mohou zjištění posloužit k posouzení potřeb ochrany různých skupin populace v nezaměstnanosti příjmovými schématy).

Porovnání efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti v době ekonomického růstu a v době krize, respektive v době její první fáze (růst cyklické složky nezaměst-

---

¹ Jedná se o následující programy a opatření: rekvalifikace (dále též REK), společensky účelná pracovní místa (SÚPM), veřejně prospěšné práce (VPP), chráněné dílny a pracoviště pro osoby zdravotně znevýhodněné (CHRDP), programy hrazené z prostředků Evropského sociálního fondu - bez dalšího určení typu programu (ESF) a individuální akční plány (IAP).

1. Úvod

---

nanosti v důsledku propouštění a poklesu počtu volných míst) může poskytnout významné poučení do budoucna. Zdá se, nyní na počátku roku 2012, že se fáze poklesu růstu a nárůstu cyklické složky nezaměstnanosti mohou opakovat. Je proto relevantní zhodnotit, jak v takových situacích opatření aktivní politiky zaměstnanosti jsou efektivní, v porovnání s obdobím, kdy trh práce je v lepší kondici.

2. Kontext: změny na trhu práce v prvním období krize

V průběhu let 2008 a 2009 došlo v České republice v důsledku cyklického výkyvu ekonomiky k prudkému nárůstu nezaměstnanosti (registrovaná nezaměstnanost vzrostla z 5,3 % v září 2008 na 9,2 % na konci roku 2009) a tento vzestup ještě pokračoval v prvních měsících roku 2010 až na 9,9 % a pak nezaměstnanost mírně poklesla (na 8,5-8,6 % v září-listopadu 2010). Krátkodobý až střednědobý cyklický pohyb ekonomiky a trhu práce se ovšem odehrával pod vlivem dlouhodobějších trendů na trhu práce, jež souvisí se strukturálními pohyby, jako je globalizace či posun ke znalostní společnosti a s dalšími faktory (společenskými, demografickými aj.). Ty způsobují změny v poptávce po práci i v nabídce práce.

Cyklický nárůst nezaměstnanosti bývá obvykle v pozdější fázi recese doprovázen strukturálními změnami v nabídce práce v důsledku hystereze způsobené zejména dopady trvající nezaměstnanosti na část nezaměstnaných (demotivace, ztráta dovedností a sebedůvěry, návyk na nezaměstnanost, 'signál pro zaměstnavatele'). Vedle toho se projeví na trhu práce důsledky inovací, které obvykle proběhnou při překonávání krize. Strukturální složka nezaměstnanosti tak postupně naroste ve srovnání se situací před krizí. Kromě toho probíhají změny v celkovém kontextu pracovních trhů, jež přímo ovlivňují nezaměstnanost: opatření aktivní politiky zaměstnanosti, ale také změny v oblasti sociálního a daňového systému a v oblasti sociálních služeb.

V České republice došlo v roce 2009 k nejméně výraznějšímu ekonomickému propadu od doby přechodu na tržní ekonomiku v roce 1990 (pokles - 4,7 % HDP). Nezaměstnanost však ani na konci roku 2009 nedosáhla úrovně let 2004 a 2005. Trh práce byl sice postižen propouštěním a silným propadem počtu volných pracovních míst, která byla hlášena úřadům práce, a pak navýšením přítoků do nezaměstnanosti, nicméně rozsah odtoků z nezaměstnanosti příliš nepoklesl (to mimo jiné i proto, že podíl hlášených míst na počtu obsazovaných míst není vysoký). Počet nahlášených míst úřadům práce v průběhu roku 2009 ovšem klesl asi na polovinu (tj. na 217 tis.) v porovnání s rokem 2008.² To znamená, že podíl veřejných služeb zaměstnanosti na trhu práce klesl na 34 %, pokud porovnááme hlášená místa vůči odtoku z nezaměstnanosti (637 tis. výstupů v roce 2009).

Avšak přítoky do nezaměstnanosti výrazně převýšily odtoky, což znamenalo navýšení nezaměstnanosti registrované úřady práce i nezaměstnanosti sledované metodikou ILO (podle VŠPS). Data VŠPS například ukazují, že ke konci roku 2009 se podíl těch nezaměstnaných, kteří před rokem pracovali, zvýšil na více než polovinu z celkového počtu nezaměstnaných (počet nezaměstnaných přitom podstatně narostl právě v důsledku tohoto navýšení). Dále, víc než 10 % nezaměstnaných ještě před rokem studovalo a pouze něco přes 30 % nezaměstnaných bylo v této situaci i před rokem. V dřívějších letech byl podíl těch nezaměstnaných, jež před rokem ještě pracovali, jen přes 30 % - zato však podíl těch, kteří byli nezaměstnaní, byl přes polovinu, méně bylo také těch nezaměstnaných, kteří před rokem studovali.

Nicméně, pokud sledujeme v průběhu roku 2009 pohyb lidí, kteří byli nezaměstnaní ke konci roku 2008, tedy s příchodem krize, vidíme, že ke konci roku 2009 skoro třetina z nich odešla do zaměstnání, asi 60 procent zůstalo v nezaměstnanosti. To jsou v podstatě dost podobné podíly, jako byly zaznamenány v předchozích letech

---

² MPSV 2010: Analýza situace na trhu práce v roce 2009

(2007 a 2008). Trh práce sice nedokázal v průběhu roku 2009 vstřebat zvýšené přítoky do nezaměstnanosti, jeho absorpční schopnost však zůstala přinejmenším stabilizovaná. Podobně i v datech MPSV (2010) je patrné, že počet odtoků z nezaměstnanosti nepoklesl, dokonce se navýšil: z 580 tisíc (2008) na 637 tisíc (2009), zahrnuje to ovšem vícenásobné výstupy během roku i odchody mimo trh práce.

Pro tuto absorpční schopnost trhu práce pak celkové dopady na nezaměstnanost nebyly tak silné, jako byly dopady relativně slabšího ekonomického poklesu v letech 1998/1999, jež předznamenaly déle trvající procesy strukturálního přizpůsobení ekonomiky a pak i efekt hystereze (pokles zaměstnatelnosti) na straně nezaměstnaných, a proto i nárůst déle trvající nezaměstnanosti. Svědčí to o tom, že trh práce v České republice se přece jen postupem času stal více flexibilním. Je to mj. díky flexibilitě na straně znevýhodněné pracovní síly při hledání zaměstnání.

Ze zkušeností evropských ekonomik i ze zkušeností vývoje v České republice se proto v tomto kontextu prokazuje, že významnější pro trh práce a situaci na něm v delším časovém horizontu (tj. v období po odeznění ekonomického poklesu) spíše než dočasný cyklický pokles jsou déle působící strukturální poruchy (jež ale někdy působí v kombinaci s cyklickým poklesem a jsou jím prohloubeny).

Lze proto také sledovat, že v době krize byly více postiženy spíše ty okresy, které trpí strukturálními problémy dlouhodobě. Podobně, rizika nezaměstnanosti se zvýšila pro všechny skupiny nezaměstnaných a vedle toho se více diferencovala - některé skupiny nezaměstnaných byly zasaženy zvláště silně.

Nicméně, i dočasné dopady cyklického výkyvu na nezaměstnanost jsou relativně silné, neboť pokles 4,7 % HDP v roce 2009 se odrazil v téměř odpovídajícím procentním nárůstu nezaměstnanosti (ačkoliv Okunův zákon předpokládá jen poloviční nárůst nezaměstnanosti jako odpověď na pokles reálného produktu). Je to pravděpodobně způsobeno silnou reakcí zaměstnavatelů, kteří usilují o co nejvýhodnější pozici na trhu (konkurenční efekt) a maximálně racionalizují, což v době růstu do jisté míry opomíjeli. Do evidence proto přicházely nové skupiny nezaměstnaných ve velkých počtech. Nicméně se znevýhodnění ohrožených skupin v době krize dále prohlubuje, protože o pracovní místa soutěží více nezaměstnaných, kteří je odsouvají („teorie fronty“), a zaměstnavatelé se stávají vůči nim (ve srovnání např. s rokem 2007) ještě vybíravější.

Cyklický výkyv ekonomiky pak ovlivňuje vývoj trhu práce i v delším časovém horizontu. Po odeznění krize (cyklického poklesu) může dojít k prohloubení strukturálních nerovnováh či vyjevení nových nerovnováh, a to v důsledku změn struktury ekonomiky v důsledku krize, konkurenčního efektu, zrychlení inovací a mohou následovat významné modernizační trendy. S trváním nezaměstnanosti se projeví obvykle efekt hystereze. Ke strukturálním problémům trhu práce patří v neposlední řadě relativně značný rozsah práce na černo: některé její formy ještě narostly v průběhu krize (například využitím institutu nekolidujícího zaměstnání). Přizpůsobení trhu práce a zejména omezení déle trvající nezaměstnanosti tak může trvat mnohem déle, než by odpovídalo období ekonomického poklesu. Další fáze ekonomického poklesu mohou situaci dále zhoršit.

3. Metodologické poznámky

V předložené monografii sledujeme efekty aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2009 a provádíme základní srovnání s již dříve publikovanými efekty za rok 2007. Na rozdíl od předchozích analýz opatření aktivní politiky zaměstnanosti, ve kterých bylo zpravidla cílem autorů zlepšení výzkumného designu provedené studie, jsme v tomto případě postupovali tak, aby metodický postup analýzy za rok 2009 co nejvíce odpovídal postupu analýzy provedené na datech za rok 2007. Při prezentaci výsledků postupujeme tak, že se zabýváme kromě absolutních hodnot také případným rozdílem/shodou v datech mezi oběma šetřeními. Ve studii jsou pak pro zájemce prezentovány kompletní datové tabulky za roky 2007 a 2009 v původní podobě. V této studii prezentované výsledky a komentáře k datům za rok 2007 až na výjimky přebíráme z předchozí studie (Hora a kol. 2009). Postup analýzy je podrobněji popsán již v uvedené studii (viz Hora a kol. 2009: 17-19), na tomto místě proto upozorníme pouze na určité odlišnosti mezi oběma šetřeními, problematická místa či na dílčí volby výzkumného designu, které mohou mít bezprostřední vliv na prezentované výsledky.

- 1) Podstatným problémem spojeným s analýzou administrativních dat systému OKpráce je omezená možnost rozpoznat v datech o programech hrazených z prostředků ESF o jaký typ programu se jedná (např. rekvalifikace, společenský účelná pracovní místa). S tím je spojeno riziko, že nerozpoznané programy ESF budou přinášet průměrné výsledky anebo výsledky budou ovlivněny nejčastěji realizovaným typem programu ESF. V tomto kontextu je také obtížné rozpoznat, zda jsou programy ESF svým odlišným způsobem realizace (např. navázáním více programů/modulů) přidanou hodnotou nebo zda prakticky kopírují programy národní aktivní politiky zaměstnanosti. V této analýze není ovšem tento problém tolik významný, neboť chceme především postupovat obdobně jako v roce 2009, kde typ programu ESF také nebyl zjišťován.
- 2) V průběhu analýzy dat za rok 2009 vyšlo najevo, že část programů hrazených z prostředků Evropského sociálního fondu není v administrativních datech OKpráce obsažena (především není uveden datum počátku a konce programu). Dochází k tomu zřejmě z toho důvodu, že se jedná o projekty, na kterých úřady práce přímo neparticipují. Výsledky o programech ESF obsažené v databázi OKpráce tedy nejsou kompletní a nereprezentují všechny programy ESF. O existenci programů APZ, které nejsou v databázi obsaženy, se můžeme dozvědět pouze z informace, že uchazeči odešli z evidence z důvodu účasti v některém z programů aktivní politiky zaměstnanosti (proměnná důvod ukončení sledované evidence "duvuksl").
Protože o těchto programech nejsou k dispozici žádné další údaje, využili jsme zde pro hodnocení efektů sledování přítomnosti uchazečů v období jednoho roku od počátku programu (viz část 6).
- 3) V definování jednotlivých proměnných je nejvýznamnějším rozdílem mezi oběma šetřeními využití rozdílné proměnné pro určení zdravotního stavu nezaměstnaných uchazečů, kde nová klasifikace odpovídá příslušné změně zákona o určení charakteru zdravotního postižení. Tato změna se projevuje také v rozdílném výpočtu tzv. „propensity score“ pro pravděpodobnost účasti v programu, které dále využíváme pro zjištění párů účastníků a neúčastníků programu. Neočekáváme ovšem, že by tato změna mohla mít významnější vliv na celkové výsledky analýzy.
- 4) Při analýze dat jsme se setkali také s dalším problémem, který může podstatně ovlivňovat kvalitu námi použité analýzy. Efekty programů jsou totiž zjišťovány

3. Metodologické poznámky

---

z dat za určité časové období za pomoci výpočtu, který vychází z proměnné „skutečný datum konce APZ“ (APZ skd1). Minimálně v jednom případě ovšem pracovníci úřadů práce tuto proměnnou využili k vyznačení sjednaného konce APZ, neboť zde bylo uvedeno datum, které fakticky ještě nenastalo. Případy, kde byl skutečný konec APZ mimo sledované období jsme z analýzy vyloučili (nebyl jich vysoký počet), nemůžeme ovšem vyloučit, že pracovníci úřadu práce tímto způsobem postupovali již v minulých letech.

- 5) V neposlední řadě je pak třeba upozornit, že jsme se rozhodli z analýzy efektů opatření aktivní politiky vyloučit případy, kdy poslední opatření aktivní politiky zaměstnanosti skončilo v první polovině roku 2010 (byť mohlo být zahájeno již v roce 2009), neboť chceme sledovat pouze efekty opatření, která skončila v roce 2009 a opatření skončená až v roce 2010 nesplňují základní podmínku výběru, a to možnost sledovat účastníky programu minimálně půl roku po skončení programu. Tyto případy se zároveň nejeví jako vhodné pro zařazení do kontrolní skupiny, neboť jejich účast v evidenci je zjevně významně ovlivněna jinými okolnostmi než vlastní šancí na pracovní uplatnění bez účasti ve sledovaných programech.
- 6) Omezením ve výsledcích studie je také to, že data získaná ze systému OKpráce nejsou vždy zcela kompletní. Úbytek dat oproti skutečnosti může být v jednotlivých letech v rozsahu cca 10 procent (někdy i více) z celkového počtu případů, přičemž tento nedostatek se nám nepodařilo odstranit.

4. Rozsah a struktura realizovaných opatření APZ a ESF

Při srovnání let 2007 a 2009 můžeme konstatovat, že v realizaci aktivní politiky zaměstnanosti došlo k několika podstatným změnám či rozdílům, které mohou mít vliv na efekty na odchod z evidence. První z těchto změn je změna využívání poradenského nástroje „Individuální akční plán“. V roce 2007 jsme zaznamenali, že tento nástroj byl využíván výběrově. Často byl uzavírán (také na základě doporučení MPSV) např. s absolventy či mladšími nezaměstnanými, zřejmě z důvodu anticipované potřeby podpory této cílové skupiny při orientaci na trhu práce. V roce 2009 byl nástroj využíván povinně pro všechny nezaměstnané, kteří byli v evidenci úřadů práce více než 5 měsíců. Rozsah programu byl tedy mnohonásobně navýšen. Z rozhovorů s pracovníky úřadů práce ovšem současně víme, že v situaci výrazného navýšení počtu nezaměstnaných nemůže být z důvodu organizační kapacity jednotlivých poradců IAP dostatečně efektivně využíván a stává se v mnoha případech pouze formálně provedenou procedurou. Současně s navýšením rozsahu programu IAP došlo v roce 2009 k relativnímu omezení rozsahu ostatních opatření APZ a výraznému poklesu celkových finančních prostředků alokovaných do aktivní politiky zaměstnanosti ve srovnání s předchozími lety (viz tabulka č. 1). Důvodem bylo především pozastavení realizace nových programů z důvodu problémů při implementaci podmínek zákona o veřejných zakázkách do oblasti aktivní politiky zaměstnanosti a také postupná snaha nahrazovat prostředky z národních zdrojů prostředky z programů ESF (v roce 2006 bylo alokováno třikrát více prostředků z národních zdrojů, v roce 2009 bylo z národních zdrojů již pouze 80 procent prostředků, než které byly alokovány z ESF). Celkový nárůst či úbytek jednotlivých typů programů v tabulce nelze spolehlivě ohodnotit, neboť neznáme počty jednotlivých typů programů v kategorii ESF bez bližší specifikace (viz také níže v textu).

4. Rozsah a struktura realizovaných opatření APZ a ESF

Tabulka č.1 **Rozsah programů aktivní politiky zaměstnanosti v České republice**

	2005	2006	2007	2008	2009
počet nezaměstnaných na konci roku	510 416	448 545	354 878	352 250	539 136
počet účastníků programů APZ					
veřejně prospěšné práce – národní	16 846	18 011	12 374	7 708	4834
veřejně prospěšné práce – ESF	-	-	-	8 538	14960
společensky účelná pracovní místa – národní	25 129	25 417	16 706	9987	6859
společensky účelná pracovní místa – ESF	-	-	-	2 769	13349
opatření pro získání praxe absolventů – národní	28	2 [3]	-	-	-
chráněné dílny a pracoviště : vytvoření – národní	1 592	1 606	1 284	974	1231
chráněné dílny a pracoviště : podpora provozu – národní	7 914	9 608	8 235	9 349	10315
podpora nového startu (překlenov. přís.) – národní	1 051	1 234	898	691	n.d. [3]
podpora dojíždění – národní	3 609	2 085	1 350	999	n.d. [3]
rekvalifikace – národní a ESF[1]	41 318	53 504	57 031	40 220	39 831
cílené programy (podle § 120 ZoZ)	-	2 323	868	43	11
cílené programy ESF	-	-	-	-	193
programy ESF (bez bližší specifikace) [2]	-	27 227	37 655	16 584	10 596
výdaje v tisících Kč – národní	4 027 853	4 023 011	3 572 804	3 453 489	2 216 909
výdaje v tisících Kč – ESF	-	1 277 664	2 100 517	2 678 240	2 736 558
výdaje v tisících Kč celkem	4 027 853	5 300 657	5 673 321	6 131 729	4 953 467
poměr prostředků v národních zdrojů a z ESF	-	3,149	1,701	1,289	0,810

Zdroje dat: *portal.mpsv.cz, Statistická ročenka trhu práce v České republice 2007 (MPSV 2008a), 2008 (MPSV 2009a) a 2009 (MPSV 2010a), Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v letech 2006, 2007, 2008, 2009, 2010 (MPSV 2006b-2010b).*

Pozn.: [1] Statistiky u rekvalifikačních nedokáží rozlišit, zda se jedná o národní programy či programy z ESF. [2] Před rokem 2008 nebylo u programů financovaných z ESF nijak rozlišováno, o jaký typ programu se jedná, od roku 2008 jsou v rámci těchto programů rozlišovány SÚPM a VPP (v tabulce samostatné řádky) - zbývající programy jsou označeny jako ESF OP RLZ, JPD 3, OP LZZ (zřejmě se jedná o rekvalifikace a další programy na podporu zaměstnanosti). [3] Tato opatření byla zrušena v letech 2004 (praxe absolventů) a v roce 2008 (překlenovací příspěvek, příspěvek na dopravu).

Provedli jsme základní zjištění týkající se struktury realizovaných opatření. Protože programy nejsou vždy započaty a ukončeny ve stejném kalendářním roce, zajímalo nás u programů současně, kdy začaly a případně kdy skončily. Je důležité zdůraznit, že počet realizovaných opatření neodpovídá počtu účastníků, neboť jednotlivé osoby se mohou v jednom kalendářním roce účastnit více opatření (typicky např. rekvalifikace/ESF a zároveň IAP). Je zřejmé, že největší část programů zpravidla započne a skončí ve stejném roce. Na první pohled je patrné, že data OKpráce (tabulka č. 2) ne vždy ideálně korespondují s oficiálními statistikami (tabulka č. 1). Ve většině případů je v oficiálních statistikách uvedeno více programů, než kolik jich jsme schopni identifikovat v datech OKpráce. Tento problém se objevoval již v minulých letech. Jedním z vysvětlení může být, že data z oficiálních statistik a z naší analýzy nejsou zcela identicky klasifikována do jednotlivých kategorií (např. rekvalifikace mohou být realizovány jak z národních zdrojů, tak z prostředků ESF a ne vždy to dokážeme v datech OKpráce spolehlivě rozlišit, proto jsou zde uvedeny pouze obecně jako rekvalifikace) anebo může být tento problém způsoben tím, že do souboru, se kterým pracujeme, nejsou převedeny zcela všechny případy. V tabulce je současně patrný jeden závažný problém týkající se počátku a konce jednotlivých programů. V naší analýze jsou zahrnuty programy, které započaly nebo skončily v roce 2009. U programů ESF ovšem nejsou potřebné informace (na rozdíl od ostatních typů programů)

4. Rozsah a struktura realizovaných opatření APZ a ESF

ve většině případů uvedeny. Problematická je v tomto ohledu především kategorie, kdy neznáme ani počátek ani konec realizovaného programu.³ Programy ESF, které jsme měli možnost vyhodnotit, z tohoto důvodu tvoří pouze menší residuální kategorii (jedná se o celkem 4 089 programů ve sloupci 2009-2009 v tabulce č. 2 a 28 programů ve sloupci před 2009-2009), která nemusí dobře vypovídat o zacílení a efektech programů ESF jako celku (více s k tomuto problému vrátíme níže na příslušných místech v textu).

Tabulka č. 2 **Rozsah a struktura opatření realizovaných v roce 2009 podle dat OKpráce**

	od kdy do kdy byl v programu							celkem
	před 2009-2009	před 2009-2010	před 2009-nezj.	2009-2009	2009-2010	2009-nezj.	nezj.-nezj.	
CHRDP	1	1	0	118	585	7	0	712
SÚMP	6	0	0	1 658	2 216	0	0	3 880
SVČ	1	13	0	44	2 118	0	0	2 176
VPP	0	0	0	3 077	1 195	0	0	4 272
REK	2 202	0	0	35 121	4 313	0	0	41 636
ESF	28	5	5 531	4 089	1 831	6 588	7 469	25 541
IAP	2 900	156	1 588	145 854	80 445	151 165	0	382 108

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

³ Programy se známým počátkem a neznámým koncem účasti v programu mohou být v teoretické rovině buď programy, které byly započaty v roce 2009 a dosud neznáme skutečné datum jejich ukončení, neboť v polovině roku 2010 ještě nebyly ukončeny, anebo programy, které sice skončily dříve než v polovině roku 2010, ale jejich ukončení není v datech vyznačeno. Programy, u kterých neznáme ani počátek ani konec realizace, jsou ovšem v našem designu nezachytitelné a analýzy se tudíž vůbec neúčastní.

5. Srovnání zaměření jednotlivých opatření aktivní politiky zaměstnanosti na jednotlivé skupiny účastníků v letech 2007 a 2009

Nejprve se zaměříme na strukturu účastníků programů v roce 2007 (období konjunktury) a v roce 2009 (období recese). Tabulky č. 3 a 4 zahrnují pouze nezaměstnané v nově realizovaných programech (nikoliv účastníky, jejichž program započal v předchozích letech), a tudíž zde uvedené počty musí být nutně nižší než v oficiálních statistikách poskytovaných MPSV. Některé nástroje byly v roce 2009 zřejmě realizovány v menším rozsahu než v roce 2007 (národní VPP a SÚPM), některé pak v obdobném rozsahu (rekvalifikace, podpora SVČ). Hlavní příčinou úbytku počtu programů v tabulkách č. 3 a 4 je převedení části rozsahu národní APZ do programů realizovaných z prostředků ESF. Podle výpovědí většiny pracovníků úřadů práce přitom nelze říci, že by se programy národní APZ zásadnějším způsobem odlišovaly od programů realizovaných z prostředků ESF. Z hlediska struktury účastníků nových programů aktivní politiky zaměstnanosti nedošlo mezi roky 2007 a 2009 k mnoha výrazným posunům (výjimkou jsou IAP - viz níže). V ostatních případech lze říci, že struktura účastníků programu zůstala obdobná jako v roce 2007. Programy jsou ovšem v roce 2009 více zaměřeny na osoby v opakované evidenci, než tomu bylo v roce 2007. Dalším pozitivním zjištěním je vysoké zaměření programů na osoby s celkovou délkou všech evidencí před vstupem do programu vyšší než dva roky (vysoce VPP, ale i rekvalifikace a ESF).

V tabulkách č. 5 a 6 sledujeme zaměření programů na jednotlivé skupiny účastníků. Zjišťujeme tedy, kolik procent účastníků z vybraných sociodemografických skupin (např. podle věku, pohlaví, vzdělání...) se programu zúčastní. Celkové zastoupení nezaměstnaných z jednotlivých skupin v programech pokleslo. Rozsah zastoupení zůstal přibližně stejný pouze u programů chráněných dílen a pracovišť a programů podpory SVČ. K poklesu rozsahu zastoupení jednotlivých sociodemografických skupin v programech APZ v roce 2009 ve srovnání s rokem 2007 pravděpodobně došlo:

- a) z důvodu vyššího počtu nezaměstnaných v evidenci ÚP,
- b) z důvodu menšího rozsahu realizovaných programů,
- c) protože část programů je nově realizována více z prostředků ESF a současně protože část programů z prostředků ESF je realizována mimo úřady práce a není evidována.

Porovnáváme-li zaměření jednotlivých programů v letech 2007 a 2009 nacházíme s výjimkou již výše zmíněných IAP pouze malé rozdíly.

Platí tedy zpravidla v obou letech, že rekvalifikace jsou více zaměřeny na ženy než na muže, nejvíce na osoby se středoškolským vzděláním, na osoby do 50 let, na osoby zdravotně znevýhodněné (dříve k ZPS) a na osoby s opakovanou evidencí.

Projekty z prostředků ESF jsou častěji cíleny na ženy, na středoškoláky, na třicátníky a čtyřicátníky, na osoby zdravotně znevýhodněné a na osoby s opakovanou evidencí na ÚP. Musíme ovšem brát v úvahu, že část programů není v analýze zahrnuta neboť nemají uveden počátek evidence (viz tabulka č. 2).

5. Srovnání zaměření jednotlivých opatření aktivní politiky zaměstnanosti na jednotlivé skupiny účastníků v letech 2007 a 2009

Veřejně prospěšné práce jsou více zaměřeny na starší pracovníky, na osoby zdravotně znevýhodněné a na osoby s opakovanou evidencí na úřadu práce.

SÚPM jsou více zaměřeny na ženy, na osoby se středoškolským vzděláním a na mladší nezaměstnané.

Programy chráněných dílen a pracovišť jsou více zaměřeny na starší osoby se zdravotními problémy.

Programy podpory samostatné výdělečné činnosti jsou více zaměřeny na osoby s vyšší úrovní vzdělání (i na VŠ), na osoby ve středním věku a na osoby bez zdravotních problémů, ale také na osoby, které pociťují určitou menší úroveň zdravotních problémů.

Zaměření povinných IAP pak zřejmě ponejvíce odpovídá tomu, jaké osoby zůstávají v evidenci úřadu práce po 5 měsících (osoby se základním vzděláním, starší nezaměstnaní, osoby se zdravotními problémy, opakovaně nezaměstnaní). Účastníky IAP tak zůstávají dlouhodobě především členové tzv. rizikových skupin, kterým tento nástroj pravděpodobně příliš nepomáhá v odchodu z evidence. Očekávané funkce IAP tj. na jedné straně zvýšená podpora a orientace nezaměstnaných se specifickými potřebami, na druhé straně využívání IAP jako nástroje kontroly a odstrašení nezaměstnaných, kteří se vyhýbají zaměstnání, se v kontextu hromadného užití IAP jeví jako neúčinné.

Celkově je v rekvalifikacích, v SÚPM, v podpoře SVČ a v programech ESF (v těch, které můžeme sledovat) o něco vyšší podíl žen než mužů a větší podíl středoškolačů než v ostatních typech programů. Tímto (a částečně také věkem účastníků) se účastníci těchto programů odlišují od účastníků programů chráněných dílen a pracovišť, veřejně prospěšných prací a poradenského nástroje IAP.

5. Srovnání zaměření jednotlivých opatření aktivní politiky zaměstnanosti na jednotlivé skupiny účastníků v letech 2007 a 2009

Tabulka č. 3 **Struktura nových účastníků realizovaných programů v roce 2007**

POHLAVÍ (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
ženy	62,6	38,7	57,5	62,1	49,9	54,4	65,8	58,5
muži	37,4	61,3	42,5	37,9	50,1	45,6	34,2	41,5
celkem N (= 100 %)	39 130	7 154	11 188	581	1 831	7 459	28 210	74 701
VZDĚLÁNÍ (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
základní	15,1	41,8	13,2	28,9	5,4	21,8	19,6	19,8
vyučen/a	40,2	47,8	42,6	52,5	43,7	40,3	38,7	41,6
střední (maturita)	39,3	9,6	39,2	17,6	42,4	34,0	36,5	34,0
VŠ	5,4	0,8	5	1	8,4	3,9	5,2	4,6
celkem N (= 100 %)	39 130	7 154	11 188	581	1 831	7 459	28 210	74 701
VĚKOVÉ SK. (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
do 18 let	1,0	0,5	1,4	0	0,5	4,6	1,1	1,4
19-24 let	15,0	7,2	33,3	2,4	19,0	41,6	13,5	18,9
25-34 let	27,6	17,6	20,3	16,5	34,5	20,1	26,2	24,7
35-49 let	36,4	34,6	21,2	37,9	36,0	20,5	36,9	32,7
nad 50 let	20	40,1	23,9	43,2	9,9	13,3	22,3	22,3
celkem N (= 100 %)	39 113	7 151	11 176	581	1 831	7 458	28 201	74 662
ZDRAV. STAV (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
dobrý	76,0	70,1	78,1	3,1	87,4	82,0	70,6	74,6
zdravotní omezení	12,5	12,0	8,3	2,2	7,6	10,3	14,5	12,1
ZPS	2,7	2,9	3,0	23,7	1,6	1,8	3,3	2,9
CID plus ID	8,8	15,0	10,6	70,9	3,4	5,8	11,5	10,4
celkem N (= 100 %)	38 729	7 129	11 023	578	1 808	7 413	27 960	73 987
PŘED. EVID. (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
0-180 dnů	22,9	7,2	28,8	15,2	23,8	40,5	19,2	22,6
181-360 dnů	14,9	8,4	15,6	11,4	18,8	14,3	12,8	13,7
361-720 dnů	20,0	17,2	20,1	19,2	23,2	16,7	18,2	19,0
721+ dnů	42,2	67,2	35,5	54,2	34,2	28,5	49,7	44,8
celkem N (= 100 %)	39 128	7 139	11 105	572	1 831	7 459	28 175	74 537
OPAK. NEZAM. (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
jen sledovaná evidence	27,9	8,3	37,5	20	31,9	36,2	26,1	27,6
1 předchozí evidence	23,5	12,8	23,5	24,3	25,4	22,0	23,3	22,1
2 předchozí evidence	17,3	14,7	14,8	18,9	16,5	15,7	17,4	16,6
3 předchozí evidence	11,3	14,2	9,5	13,4	10,2	9,8	12,1	11,3
4 předchozí evidence	7,4	11,6	5,7	6,9	6,9	6,1	7,6	7,5
5+ předchozích eviden.	12,7	38,4	9,0	16,5	9,1	10,2	13,6	14,8
celkem N (= 100 %)	39 113	7 151	11 176	581	1 831	7 458	28 201	74 662

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Pozn.: Nesouhlasící počty účastníků jednotlivých programů jsou ovlivněny chybějícími údaji (např. o zdravotním stavu), kdy případy s chybějícími údaji nebyly do analýzy zahrnuty.

5. Srovnání zaměření jednotlivých opatření aktivní politiky zaměstnanosti na jednotlivé skupiny účastníků v letech 2007 a 2009

Tabulka č. 4 **Struktura nových účastníků realizovaných programů v roce 2009**

POHLAVÍ (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
ženy	57,7	44	59,4	65,5	49,7	51,7	59,3	51,7
muži	43,3	56	40,6	34,5	50,3	48,3	40,7	48,3
celkem N (= 100 %)	36 651	4 201	3 848	702	2 162	374 347	12 151	389 091
VZDĚLÁNÍ (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
základní	15,4	41	11,9	26,4	6,5	29,8	21,1	29,3
vyučen/a	43,5	46	44,2	54,7	42,8	44,5	43,9	44,5
střední (maturita)	35,5	11,9	38,9	17,2	40,3	21,7	30,3	22,1
VŠ	5,6	1,2	5	1,7	10,4	4	4,6	4,1
celkem N (= 100 %)	36 651	4 201	3 848	702	2 162	374 346	12 151	389 090
VĚKOVÉ SK. (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
do 18 let	4,6	3,4	11,9	0,7	3,5	3,9	6,9	4,1
19-24 let	13,7	8,5	22,6	4,4	15,6	12,3	12,2	12,5
25-34 let	27,5	20,3	23,9	15,7	39,3	22,7	23,2	22,9
35-49 let	38,1	36,5	25,5	44,7	34,4	32,8	35,4	32,7
nad 50 let	16,1	31,2	16	34,5	7,2	28,2	22,2	27,8
celkem N (= 100 %)	36 651	4 201	3 848	702	2 162	374 347	12 151	389 091
ZDRAV. STAV (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
dobrý	81,2	74,3	85,6	1,1	87,5	67,9	73,7	68,5
zdravotní omezení	9,7	10,3	6,5	1,1	8,2	14,1	13,2	13,8
OZP - zdravot. znevýhod.	1,9	2,6	1,5	16,8	0,7	2,4	3,3	2,4
OZP - invalidní	7,1	12,9	6,4	80,9	3,6	15,5	9,8	15,2
celkem N (= 100 %)	36 319	4 194	3 797	703	2 137	371 865	12 055	386 427
PŘED. EVID. (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
0-180 dnů	10	7	12,7	4,6	11,2	4,9	7,2	5,1
181-360 dnů	28,8	14,5	36,1	17,7	31,1	21,1	25,2	21,7
361-720 dnů	24,4	17,7	23	21,8	27,4	20,4	20,7	20,5
721+ dnů	36,8	60,8	28,2	56	30,2	53,6	46,9	52,8
celkem N (= 100 %)	36 651	4 201	3 848	702	2 162	374 347	12 151	389 091
OPAK. NEZAM. (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
jen sledovaná evidence	15,6	6,1	22,7	7,4	13,1	10	14,9	10,5
1 předchozí evidence	20,9	10,4	22,4	17,2	24,9	21,1	19,8	21
2 předchozí evidence	18,7	12,7	18,1	20,2	20,5	18,8	17,7	18,7
3 předchozí evidence	13,5	12,5	12,3	16,4	14,7	14,6	13,7	14,5
4 předchozí evidence	10,2	11,2	8	13,8	10,4	10,7	10,2	10,6
5+ předchozích eviden.	21	47,1	16,5	24,9	16,4	24,7	23,7	24,6
celkem N (= 100 %)	36 651	4 201	3 848	702	2 162	374 347	12 151	389 091

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Pozn.: Nesouhlasící počty účastníků jednotlivých programů jsou ovlivněny chybějícími údaji (např. o zdravotním stavu), kdy případy s chybějícími údaji nebyly do analýzy zahrnuty.

5. Srovnání zaměření jednotlivých opatření aktivní politiky zaměstnanosti na jednotlivé skupiny účastníků v letech 2007 a 2009

Tabulka č. 5 Zastoupení skupin nových účastníků v programech v roce 2007

POHLAVÍ (v %)	R	VPP	SUPM	CHRDp	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
ženy	7,5	0,8	2,0	0,1	0,3	1,2	5,7	13,4
muži	4,7	1,4	1,5	0,1	0,3	1,1	3,1	10,0
celkem %	6,2	1,1	1,8	0,1	0,3	1,2	4,4	11,7
VZDĚLÁNÍ (v %)	R	VPP	SUPM	CHRDp	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
základní	3,8	1,9	0,9	0,1	0,1	1,0	3,5	9,4
vyučen/a	5,7	1,2	1,7	0,1	0,3	1,1	4,0	11,3
střední (maturita)	9,2	0,4	2,6	0,1	0,5	1,5	6,2	15,2
VŠ	5,7	0,1	1,5	0,0	0,4	0,8	4,0	9,3
celkem %	6,2	1,1	1,8	0,1	0,3	1,2	4,4	11,8
VĚKOVÉ SK. (v %)	R	VPP	SUPM	CHRDp	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
do 18 let	2,6	0,2	1,0	0,0	0,1	2,3	2,1	6,9
19-24 let	4,9	0,4	3,1	0,0	0,3	2,6	3,2	11,9
25-34 let	6,6	0,8	1,4	0,1	0,4	0,9	4,5	11,4
35-49 let	8,0	1,4	1,3	0,1	0,4	0,9	5,9	13,8
nad 50 let	4,8	1,8	1,6	0,2	0,1	0,6	3,9	10,3
celkem %	6,2	1,1	1,8	0,1	0,3	1,2	4,4	11,7
ZDRAV. STAV (v %)	R	VPP	SUPM	CHRDp	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
dobrý	6,2	1,1	1,8	0,0	0,3	1,3	4,2	11,7
zdravotní omezení	6,9	1,2	1,3	0,0	0,2	1,1	5,8	12,7
ZPS	9,0	1,8	2,8	1,2	0,3	1,2	8,1	18,7
CID plus ID	4,7	1,5	1,6	0,6	0,1	0,6	4,4	10,5
celkem %	6,2	1,1	1,8	0,1	0,3	1,2	4,5	11,8
OPAK. NEZAM. (v %)	R	VPP	SUPM	CHRDp	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
jen sledovaná evidence	4,9	0,3	1,9	0,1	0,3	1,2	3,3	9,2
1 předchozí evidence	6,6	0,7	1,9	0,1	0,3	1,2	4,7	11,8
2 předchozí evidence	7,1	1,1	1,7	0,1	0,3	1,2	5,2	13,0
3 předchozí evidence	7,1	1,6	1,7	0,1	0,3	1,2	5,4	13,5
4 předchozí evidence	7,1	2,0	1,6	0,1	0,3	1,1	5,3	13,8
5+ předchozích eviden.	6,7	3,7	1,4	0,1	0,2	1,0	5,2	15,0
celkem %	6,2	1,1	1,8	0,1	0,3	1,2	4,4	11,7

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

5. Srovnání zaměření jednotlivých opatření aktivní politiky zaměstnanosti na jednotlivé skupiny účastníků v letech 2007 a 2009

Tabulka č. 6 **Zastoupení skupin nových účastníků v programech v roce 2009**

POHLAVÍ (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
ženy	5,7	0,5	0,6	0,1	0,3	53,1	2,0	55,2
muži	4,0	0,6	0,4	0,1	0,3	45,5	1,2	47,2
celkem %	4,8	0,6	0,5	0,1	0,3	49,1	1,6	51,0
VZDĚLÁNÍ (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
základní	3,2	1,0	0,3	0,1	0,1	62,3	1,4	63,7
vyučen/a	4,7	0,6	0,5	0,1	0,3	49,5	1,6	51,5
střední (maturita)	6,6	0,3	0,8	0,1	0,4	41,1	1,9	43,7
VŠ	4,2	0,1	0,4	0,0	0,5	30,4	1,1	51,9
celkem %	4,8	0,6	0,5	0,1	0,3	49,1	1,6	51,1
VĚKOVÉ SK. (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
do 18 let	3,0	0,3	0,8	0,0	0,1	26,7	1,5	29
19-24 let	3,9	0,3	0,7	0,0	0,3	35,5	1,1	37,3
25-34 let	5,3	0,4	0,5	0,1	0,4	44,5	1,5	46,6
35-49 let	6,3	0,7	0,4	0,1	0,3	55,6	2,0	57,7
nad 50 let	3,6	0,8	0,4	0,1	0,1	64,0	1,6	65,5
celkem %	4,8	0,6	0,5	0,1	0,3	49,1	1,6	51
ZDRAV. STAV (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
dobrý	5,0	0,5	0,5	0,0	0,3	42,5	1,5	44,6
zdravotní omezení	5,0	0,6	0,4	0,0	0,3	75,0	2,3	76,2
OZP - zdravot. znevýhod.	6,4	1,0	0,5	1,1	0,1	80,6	3,5	82,8
OZP - invalidní	3,4	0,7	0,3	0,7	0,1	75,1	1,5	76,7
celkem %	4,8	0,6	0,5	0,1	0,3	49,4	1,6	51,4
OPAK. NEZAM. (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
jen sledovaná evidence	3,5	0,2	0,5	0,0	0,2	22,6	1,1	24,9
1 předchozí evidence	4,5	0,3	0,5	0,1	0,3	46,8	1,4	48,4
2 předchozí evidence	5,3	0,4	0,5	0,1	0,3	54,6	1,7	56,4
3 předchozí evidence	5,3	0,6	0,5	0,1	0,3	59,0	1,8	60,7
4 předchozí evidence	5,8	0,7	0,5	0,1	0,3	62,1	1,9	64
5+ předchozích eviden.	5,4	1,4	0,4	0,1	0,3	65,3	2,0	67,4
celkem %	4,8	0,6	0,5	0,1	0,3	49,1	1,6	51,0

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Analýzu struktury účastníků a zastoupení jednotlivých skupin v opatřeních APZ jsme se rozhodli doplnit o hledisko účasti nezaměstnaných z tzv. rizikových skupin. Informace o příslušnosti jednotlivých nezaměstnaných jsou evidovány pracovníky úřadu práce v dichotomické podobě (nezaměstnaný je nebo není členem některé z rizikových skupin). Otázkou je pochopitelně, zda jsou takto označeny všechny případy. Z hlediska odhadu, zda tyto údaje bývají vyplňovány, bereme jako pozitivní zjištění, že uvedené rizikové skupiny jsou v datech poměrně početné (samozřejmě s přihlédnutím k očekávané velikosti těchto skupin v datech). Dosud ale nevíme, nakolik je příslušnost do určitých rizikových skupin faktorem ovlivňujícím rozhodnutí pracovníků úřadu práce o zařazení nezaměstnaných do jednotlivých typů programů. Obdobně jako v předchozích tabulkách, první tabulka obsahuje informaci, kolik procent účastníků jednotlivých programů je z jednotlivých rizikových skupin podle zákona o zaměstnanosti (tabulka č. 7). Pomyslných 100 % zde tedy tvoří všichni účastníci daného typu programu. Platí přitom, že sledování nezaměstnaných z rizikových skupin

mohou být členy i více programů, a naopak nesledujeme nečleny rizikových skupin, proto procenta ve sloupci nemusejí dát příslušný součet do 100 procent.

Informace o struktuře účastníků programů je přínosná, ale výsledek je výrazně ovlivněn rozdílnou velikostí jednotlivých rizikových skupin (některé skupiny jsou samy o sobě početně velmi malé, a tak nemohou tvořit významnou část účastníků jednotlivých programů). Výsledky jsou v některých ohledech zajímavé, např. není zřejmé, proč jsou členové rizikové skupiny „evidence delší než 6 měsíců“ významně zastoupeni mezi účastníky rekvalifikací a projektů ESF, ale málo ve VPP a SÚPM. Možnými příčinami tohoto jevu mohou být např. následující hypotetické okolnosti: že údaje o příslušnosti do rizikových skupin nejsou ve všech případech vyplňovány, že příznak „evidence delší než 6 měsíců“ je jedním z kritérií výběru do rekvalifikačních programů a programů ESF anebo že naopak do národních programů jsou zařazováni uchazeči, které není možné zařadit do rizikové skupiny „evidence delší než 6 měsíců“.

V tabulce č. 8 je uvedeno zastoupení jednotlivých rizikových skupin v programech. Pomyslných 100 % tedy tvoří všichni účastníci dané rizikové skupiny. Platí přitom, že nezaměstnaní mohou být členy i více programů, proto procenta v řádku nemusejí dát příslušný součet do sloupce „všichni účastníci programu“. Při analýze zaměření jde především o zodpovězení otázky, zda jsou (v souladu s našimi očekáváními) členové jednotlivých rizikových skupin v programech zastoupeni častěji než ostatní nezaměstnaní. Pro tento účel nebudeme definovat skupinu nečlenů rizikových skupin, ale spokojíme se s prostým srovnáním tabulek č. 6 a č. 8. Protože v některých případech rizikových skupin se jedná o poměrně malé skupiny, je třeba výsledky brát s určitou rezervou.

Obdobně jako v roce 2007 je zastoupení rizikových skupin v programech značně nerovnoměrné. Vyšší než průměrná je účast pracovníků s delší evidencí a pečujících rodičů v rekvalifikacích, osob v kategorii zvláštní pomoc a osob se zdravotními problémy v programech VPP, osob do 25 let a rodičů pečujících o dítě do 15 let ve SÚPM, osob se zdravotními problémy v CHRDP, rodičů pečujících o dítě do 15 let a absolventů v podpoře SVČ⁴ a uchazečů s evidencí delší než 6 měsíců, osob pečujících o dítě do 15 let a starších pracovníků v projektech ESF.

Celkově jsou tedy nezaměstnaní z rizikových skupin do APZ zařazováni obdobně jako v roce 2007 (viz Hora a kol. 2009). Nejčastěji je do všech programů zařazována skupina rodičů pečujících o děti do 15 let, poměrně malá skupina „azylanti“ a také skupina zdravotně handicapovaných, kde je patrné silné zaměření do určitých typů programů. Ostatní skupiny jsou do programů zařazovány poněkud méně: absolventi a mladiství (všechny tři kategorie) jsou nadprůměrně zastoupeni pouze ve SÚPM, osoby nad 50 let ve VPP a projektech ESF, osoby vyžadující zvláštní pomoc pouze ve VPP (nízce byly v APZ zastoupeny také v roce 2007) a ženy těhotné a kojící nejsou nadprůměrně zastoupeny v žádném typu programu (pravděpodobně ze zdravotních důvodů). Je ovšem třeba brát v úvahu, že i když zaměření na jednotlivé rizikové skupiny není ve všech případech nadprůměrné, tvoří nezaměstnaní z rizikových skupin někdy významnou část účastníků těchto programů. Je přitom patrné určité (byť u některých typů programů lehce podprůměrné) zaměření i na nezaměstnané nad 50 let (zde jako riziková skupina) či na nezaměstnané s určitými zdravotními problémy. Víme přitom ovšem již z předchozích tabulek, že programy nejsou celkově příliš cíleny na osoby se základním vzděláním, tedy na osoby, u kterých lze také očekávat významná rizika obtížného pracovního uplatnění bez absolvování programu.

---

⁴ To zřejmě souvisí s tím, že programů podpory SVČ se nejčastěji účastní právě osoby ve středním věku a přitom ženy tvoří cca polovinu účastníků.

5. Srovnání zaměření jednotlivých opatření aktivní politiky zaměstnanosti na jednotlivé skupiny účastníků v letech 2007 a 2009

Tabulka č. 7 **Struktura nových účastníků z rizikových skupin v programech realizovaných v roce 2009**

	R	VPP	SUPM	CHRDP	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
fyzické osoby do 25 let	2,1	2,4	6,9	0,4	2,2	2,3	4	2,4
absolventi	3,4	1,8	15,3	0,4	5,7	2	4,3	2,3
ženy - těhotné, kojící, matky 9 měs.	0,7	0	0	0	0,1	1,5	0,7	1,4
péče o dítě do 15 let	16,9	11,4	12,9	9	19,2	13,3	18	13,3
starší 50 let	21,3	36,1	19,4	40,3	10,1	33,5	28,2	33
evidence delší než 6 měs.	33,7	0,4	0,7	1,1	2,4	39,9	42	38,8
zvláštní pomoc	0,4	1,1	0,5	1,1	0,2	1,4	0,7	1,3
azylanti	0	0,1	0	0	0	0	0	0
osoby se zdravotním postižením	8,9	15	7,8	97,2	4,3	17,8	12,9	17,5
absolventi VŠ do 30 let	0,3	0,2	1,9	0	0,7	0,3	0,5	0,3

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Tabulka č. 8 **Zastoupení nových účastníků z rizikových skupin v programech v roce 2009**

	R	VPP	SUPM	CHRDP	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
fyzické osoby do 25 let	2,2	0,3	0,8	0	0,1	24,8	1,4	27
absolventi	2,8	0,2	1,3	0	0,3	16,9	1,2	19,9
ženy - těhotné, kojící, matky 9 měs.	2,4	0	0	0	0	47,9	0,8	48,3
péče o dítě do 15 let	7,6	0,6	0,6	0,1	0,5	61,1	2,7	63,6
starší 50 let	4	0,8	0,4	0,1	0,1	64,6	1,8	66,1
evidence delší než 6 měs.	7,7	0	0	0	0	92,7	3,2	93,6
zvláštní pomoc	2,4	0,8	0,3	0,1	0,1	84	1,4	84,9
azylanti	6,4	3,6	0	0	0,7	67,1	0	71,4
osoby se zdravotním postižením	3,7	0,7	0,3	0,8	0,1	75,9	1,8	77,5
absolventi VŠ do 30 let	1,4	0,1	0,8	0	0,2	12,5	0,7	14,3
všechny programy podle tab. č. 12 a 13 (pro srovnání)	4,8	0,6	0,5	0,1	0,3	49,1	1,6	51

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence (2007 a 2009)

Již při počáteční analýze dat vyplynuly skutečnosti, které v některých ohledech významně ovlivňují srovnatelnost celkových výsledků v obou sledovaných letech. Hlavním rozdílem je změna rozsahu jednotlivých opatření, kdy zcela dominantní roli nově hrají individuální akční plány. Individuální akční plány, které jsou se změnou zákona využívány jako hromadný nástroj pro všechny nezaměstnané s trváním evidence delší než 5 měsíců, dosahují výsledků pouze kolem 5 % nezaměstnaných v registru po skončení IAP. Protože navíc rozsah ostatních opatření byl v uvedeném roce nižší než v roce 2007, individuální akční plány svými efekty zcela překryjí efekty ostatních programů. Protože naším cílem bylo udělat pokud možno identické analýzy jako v roce 2007, dochází v tabulce č. 17 zdánlivě k výraznému snížení osob v evidenci ÚP po absolvování programu než v roce 2007. Významnou roli zde hraje také určitý skokový efekt, kdy efekt většiny programů se projevuje především tím, že po jeho absolvování se účastníci do evidence spíše vůbec nevracejí, a naopak ti, kteří se vrací, pak v evidenci zůstávají dlouhodobě.⁵

Překvapivá je velmi nízká účast absolventů poradenského nástroje IAP v evidenci (v následujícím období), a to zvláště v kontextu zjištění z rozhovorů realizovaných na více úřadech práce, že v situaci vysokého počtu klientů na jednoho pracovníka jsou IAP často realizovány více méně formálně (podle vyjádření jednoho z pracovníků ÚP k tomu dochází častěji u nezaměstnaných s vysokou úrovní lidského a sociálního kapitálu, u kterých se poradenská podpora ze strany pracovníka ÚP jeví jako nepotřebná a klient sám vyvíjí iniciativu k nalezení zaměstnání). Problémem měření efektů nové podoby individuálních akčních plánů je přitom zřejmě to, že IAP je ukončen klientům při opuštění evidence (tedy kauzalita je zde zřejmě opačná, než bychom původně očekávali, abychom mohli měřit efekt programu), a také to, že IAP může být ukončen také při sankčním vyřazení klienta (např. právě z důvodu neplnění IAP). V roce 2009 bylo podle dat OKpráce sankčně vyřazeno 85 999 nezaměstnaných v jednom případě, 2 689 nezaměstnaných ve dvou případech a 14 nezaměstnaných ve třech případech (z toho asi 30 000 nezaměstnaným byl zároveň ukončen IAP, viz níže v textu). Celkově se z důvodu započtení IAP jednotlivé demografické a další sledované skupiny příliš neodlišují.

Tabulky č. 9, 10, 10a, 10b a 10c nám ovšem umožňují zajímavé srovnání obou skupin neúčastníků programu (v roce 2007 a 2009). Je zde totiž patrné, že horší ekonomická situace v roce 2009 měla vliv na výrazně nižší šanci na opuštění registru v prvních cca 6 měsících nezaměstnanosti. Ve druhé polovině sledovaného ročního období se ale postupně šance na opuštění evidence zhruba vyrovnaly.

Můžeme vyslovit hypotézu, že v horších ekonomických podmínkách trvá i pracovníkům s vyšším lidským kapitálem odchod z registru déle než v období konjunktury, kdy je trh absorbuje téměř okamžitě. Po cca půl roce se ale podíl pracovníků, kterým se podaří opustit evidenci úřadu práce vyrovná. To by mohlo indikovat, že v registru zůstanou pracovníci s nižší úrovní lidského kapitálu (či jinými bariérami vstupu na trh

---

⁵ Odlišný průběh mají zpravidla vzdělávací/rekvalifikační programy, u nichž dochází k vysokému návratu účastníků do evidence po absolvování programu a k jejich postupnému odchodu (pomyslná funkce znázorňující ty absolventy programu, kteří zůstali v evidenci, má pozvolně sestupný sklon).

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence

---

práce), jejichž šance na pracovní uplatnění je obdobná (pravděpodobně nízká) jak v recesi, tak v konjunktře (povšimněte si také např. naopak rychlého úbytku pracovníků s pouze jednou evidencí).⁶ Za povšimnutí také stojí, že po pěti měsících nedochází ke skokovému snížení počtu nezaměstnaných, které bychom očekávali, kdyby bylo setrvání v evidenci ovlivněno pobíráním podpory v nezaměstnanosti.

V doplňujících tabulkách 10a, 10b, 10c sledujeme hrubé efekty SÚPM, VPP a rekvalifikací podle jednotlivých znaků využitých v této analýze. Tyto doplňkové analýzy jsou v určitých případech významně ovlivněny nízkým počtem účastníků v některých kategoriích - výsledky, které jsou uvedeny kurzívou označují počet účastníků nižší než 100, což se může projevat v nižší spolehlivosti takových výsledků (zvláště poslední sloupce v jednotlivých tabulkách). Při srovnání efektů jednotlivých typů programu podle charakteristik účastníků je zajímavé, že programy tvorby míst jsou (kontra-intuitivně) někdy efektivnější u osob, u nichž bychom očekávali větší znevýhodnění, zatímco rekvalifikace spíše svými efekty odpovídají našim očekáváním (lidé ze skupin, kde očekáváme nižší šanci na uplatnění se skutečně hůře uplatňují - srovnajte např. efekty u skupiny účastníků rekvalifikací nad 50 let s ostatními věkovými skupinami, podobně je tomu u uchazečů se základním vzděláním a zdravotně handicapovaných). Je možná překvapující, že u VPP jsou ve skupině nad 50 let po skončení programu ještě efektivnější než u jiných skupin. To může být ovšem ovlivněno častějšími odchody do ekonomické neaktivity u pracovníků v předdůchodovém věku. Dalším obdobným paradoxem je, že programy tvorby míst jsou obdobně efektivní bez ohledu na počet evidencí před nástupem nezaměstnaného do programu.

---

⁶ Uvedená zjištění lze částečně potvrdit také z relativně vysokých odtoků z registru v roce 2009 na datech dostupných na integrovaném portálu MPSV (www.mpsv.cz).

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence

Tabulka č. 9 **VŠECHNY PROGRAMY - Účast v evidenci po X dnech (2007)**

POHLAVÍ (v %)		N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360	
ženy	Ú. APZ	48,1	43,4	39,1	35,3	31,9	29,1	26,7	24,9	23,1	21,8	21,3	20,2	
	kontrolní	65,6	57,7	54,0	50,0	46,6	43,3	41,3	39,8	37,9	37,5	37,4	37,7	
muži	Ú. APZ	39,5	34,2	29,8	26,1	22,4	20,0	18,1	17,3	16,4	16,2	15,8	15,1	
	kontrolní	59,1	50,0	45,2	40,1	36,6	33,3	31,8	30,8	30,0	30,2	30,8	32,6	
VZDĚLÁNÍ (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
základní	Ú. APZ	51,4	47,3	43,7	39,3	35,0	31,8	29,8	29,7	28,7	27,4	27,1	25,6	
	kontrolní	71,6	65,9	61,9	57,7	54,4	51,3	50,1	48,9	47,1	46,3	46,1	46,4	
vyučen/a	Ú. APZ	43,9	39,0	34,7	31,1	27,5	25,0	22,9	21,8	20,4	19,6	19,1	18,3	
	kontrolní	63,5	54,3	49,5	44,3	40,8	37,4	35,5	34,2	32,8	32,6	32,9	34,4	
střední (maturita)	Ú. APZ	42,0	36,3	31,6	28,0	24,9	22,5	19,9	17,7	16,5	15,9	15,4	14,5	
	kontrolní	54,5	44,7	40,9	36,8	33,2	29,8	27,5	26,2	24,7	24,3	24,2	24,4	
VŠ	Ú. APZ	41,3	37,1	32,7	29,3	26,1	24,0	21,6	20,2	18,5	17,4	17,2	16,2	
	kontrolní	47,4	36,4	33,4	30,3	27,4	24,6	22,7	21,1	19,6	19,4	19,9	21,0	
VĚKOVÉ SK. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
do 18 let	Ú. APZ	50,9	45,5	41,1	38,1	35,1	32,3	34,7	35,3	34,0	29,9	30,9	31,2	
	kontrolní	48,6	46,0	43,9	41,0	37,4	34,9	34,5	33,7	31,3	31,5	33,2	34,1	
19-24 let	Ú. APZ	26,9	21,8	18,0	15,5	13,6	12,2	10,6	9,5	9,0	8,6	8,8	8,3	
	kontrolní	42,3	33,9	30,2	26,0	22,2	19,0	17,8	16,7	15,3	14,7	14,3	14,6	
25-34 let	Ú. APZ	44,2	38,1	33,2	29,6	26,1	23,8	21,1	19,4	18,0	17,0	16,7	16,0	
	kontrolní	56,4	46,5	41,9	37,0	33,4	30,0	28,0	26,7	25,2	24,8	24,9	25,9	
35-49 let	Ú. APZ	51,3	46,1	41,5	37,2	33,4	30,4	28,1	26,6	25,1	24,4	23,8	22,6	
	kontrolní	67,7	58,4	53,9	49,1	45,9	42,6	40,6	39,4	37,9	37,7	38,2	40,1	
nad 50 let	Ú. APZ	50,6	47,4	43,7	39,4	34,7	31,4	29,2	28,9	27,5	26,3	24,9	23,6	
	kontrolní	78,4	71,2	67,1	62,7	59,4	56,2	53,9	52,3	50,2	48,8	47,9	47,9	
ZDRAV. STAV (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
dobrý	Ú. APZ	41,0	35,5	31,0	27,0	23,5	21,2	19,0	17,5	16,3	15,7	15,4	14,5	
	kontrolní	55,4	45,7	41,1	36,2	32,5	29,1	27,3	26,0	24,5	24,3	24,7	26,2	
zdravotní omezení	Ú. APZ	59,1	55,1	50,8	47,0	43,5	40,1	37,4	36,0	34,3	32,8	32,0	30,8	
	kontrolní	80,8	75,4	72,0	68,2	65,1	62,0	60,2	58,5	56,7	55,6	54,6	54,1	
ZPS	Ú. APZ	50,5	47,1	44,5	42,0	39,1	36,2	34,4	34,3	33,4	32,6	31,3	30,3	
	kontrolní	83,4	77,7	74,2	70,7	67,4	64,5	62,4	60,5	58,2	57,1	55,8	55,6	
CID plus ID	Ú. APZ	54,5	51,9	48,8	45,7	41,5	38,1	35,8	36,1	34,9	33,7	32,6	31,3	
	kontrolní	87,3	83,2	80,3	77,2	74,6	71,7	69,6	67,7	65,5	63,7	61,8	60,2	
OPAK. NEZAM. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
sledovaná evidence	Ú. APZ	38,5	33,9	29,5	26,4	23,6	21,4	18,9	17,3	16,1	15,2	14,8	14,0	
	kontrolní	58,3	50,6	47,3	43,4	40,0	36,7	34,8	33,8	32,6	32,9	33,2	33,3	
1 předchozí evidence	Ú. APZ	43,7	38,8	34,6	31,3	28,0	25,8	23,7	22,2	20,8	20,0	19,4	18,4	
	kontrolní	63,9	54,9	50,9	46,6	43,2	39,8	38,0	36,7	35,1	34,5	34,3	34,5	
2 předchozí evidence	Ú. APZ	46,2	41,0	36,8	33,4	30,0	27,4	24,6	22,9	21,2	20,3	19,9	18,4	
	kontrolní	65,0	56,0	51,6	47,0	43,6	40,3	38,5	37,2	35,5	35,0	35,0	35,8	
3 předchozí evidence	Ú. APZ	48,2	42,8	38,7	34,6	30,5	27,7	25,7	24,1	22,5	21,3	21,1	20,2	
	kontrolní	65,4	56,5	51,7	46,6	43,3	40,1	38,3	36,8	35,1	34,7	34,8	35,8	
4 předchozí evidence	Ú. APZ	49,4	44,1	39,6	35,1	31,2	28,0	25,9	24,7	23,5	23,2	22,2	21,1	
	kontrolní	65,1	56,3	51,3	45,9	42,3	39,2	37,7	36,2	34,7	34,5	34,9	36,5	
5+ před. evidencí	Ú. APZ	50,4	45,1	40,7	35,3	30,1	26,9	25,0	25,1	24,3	23,7	23,2	22,6	
	kontrolní	65,0	55,9	49,5	43,0	39,4	36,3	35,0	33,9	32,7	32,7	34,4	38,8	
CELKEM		Ú. APZ	44,5	39,5	35,2	31,5	27,9	25,3	23,1	21,7	20,3	19,5	19,0	18,1
		kontrolní	62,4	53,8	49,6	45,1	41,6	38,3	36,6	35,4	34,0	33,9	34,2	35,2

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence

Tabulka č. 10 **VŠECHNY PROGRAMY - Účast v evidenci po X dnech (2009)**

POHLAVÍ (v %)		N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360	
ženy	Ú. APZ	13,3	13,4	13,4	13,8	13,9	13,7	13,2	12,4	11,6	10,9	10,8	10,7	
	kontrolní	85,2	72	61	53,1	45,4	39,7	37,7	37,3	37,6	38,5	40,3	42	
muži	Ú. APZ	10,7	10,9	11,1	11,8	12	12	12,8	12,3	11,7	10,5	9,8	8,7	
	kontrolní	84,2	70,6	57,5	47,4	38,4	32,2	30,5	30,5	31,2	32,4	34,3	36,4	
VZDĚLÁNÍ (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
základní	Ú. APZ	10,6	11	11,2	11,7	11,8	12	13,2	13,1	12,5	11,5	10,6	10,1	
	kontrolní	87,4	77,6	68,3	61,2	55,2	50,9	49,7	49,9	50,8	52	53,5	55	
vyučen/a	Ú. APZ	12,1	12,3	12,5	13,2	13,4	13,2	12,4	12,9	12,1	11	10,5	9,5	
	kontrolní	86	73,5	60,9	51,1	41,9	35,7	34	34,1	34,6	35,6	37,3	39	
střední (maturita)	Ú. APZ	13,4	13,2	13,1	13,4	13,5	13,2	12,4	11,1	10,3	9,8	9,9	9,7	
	kontrolní	81,4	65,3	52,2	42,8	33,6	26,6	24,2	23,5	23,6	24,2	25,7	26,9	
VŠ	Ú. APZ	12,2	11,9	12	12,8	12,4	12,3	11,4	10,2	9,5	9	9,2	9,1	
	kontrolní	79,7	59,2	44,3	34,7	26,5	20	17,4	16,4	16,2	16,4	17,1	19,3	
VĚKOVÉ SK. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
do 18 let	Ú. APZ	10,2	10,4	10,4	10,7	10,8	11	12,5	12,5	12,1	11,5	11,5	11,6	
	kontrolní	75,1	57,1	43,2	34,8	27,4	21,4	19,4	19	19,3	20	22,9	24,2	
19-24 let	Ú. APZ	8,3	8,8	9,3	9,9	10,4	10,4	11	10,6	10,3	9,5	9	8,1	
	kontrolní	78,1	59,9	45,8	35,8	26,6	20,2	17,9	17,4	17,7	18,3	19,6	21,2	
25-34 let	Ú. APZ	12,1	12,2	12,3	12,8	13	12,8	13	12	11,2	10,4	10,2	9,6	
	kontrolní	84	69,7	56,7	46,6	36,9	29,8	27,7	27,4	27,8	28,6	29,8	31,7	
35-49 let	Ú. APZ	15,7	15,7	15,9	16,5	16,6	16,5	16,2	15,2	14	12,9	12,4	11,6	
	kontrolní	87,9	76,8	65,8	57,3	48,8	43,1	41,8	42,2	43	44	45,4	47,5	
nad 50 let	Ú. APZ	10,5	10,6	10,4	10,8	10,7	10,6	10	10,4	9,8	8,9	8,4	8,2	
	kontrolní	91	81,7	71,7	63,7	57,1	52,8	50,9	50,4	50,5	50,9	51,7	52,9	
ZDRAV. STAV (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
dobrý	Ú. APZ	11,6	11,7	11,9	12,6	12,7	12,6	12,9	12,3	11,5	10,6	10,2	9,6	
	kontrolní	82,8	67,8	54,3	44,2	34,8	28,1	26	25,6	26	26,8	28,4	30,3	
zdravotní omezení	Ú. APZ	15,7	15,9	15,9	16,3	16,4	16,6	16,2	15,4	14,3	13,4	13,1	12,7	
	kontrolní	93	86,9	80,9	76,1	71,6	68,2	67,2	67,3	67,6	68,4	69,4	70,2	
OZP - zdravotně znevýhod.	Ú. APZ	18,8	18,8	18,7	19,1	19,2	19	18,6	17,2	16,6	15,1	13,8	13,1	
	kontrolní	94,2	89,2	84,6	81,3	77,9	75,6	74,8	75,2	75,5	75,7	76,5	77	
OZP - invalidní	Ú. APZ	11,1	11,1	10,9	11	11	10,9	10,6	10,1	9,6	8,7	8,2	7,8	
	kontrolní	92,7	85,8	79,2	74,5	70,6	67,9	67	67	67	67,2	67,7	68,2	
OPAK. NEZAM. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
sledovaná evidence	Ú. APZ	15,8	15,4	14,8	15,1	14,8	14,2	14,9	15,1	15,2	16,2	16,5	17,8	
	kontrolní	81,2	64,7	51,3	40,6	30,1	21,4	18,1	16,9	16,8	17	18,1	19,4	
1 předchozí evidence	Ú. APZ	11,3	11,1	11,2	11,5	11,6	11,3	11	10,4	9,7	9	8,9	8,3	
	kontrolní	83,2	68,8	57,1	48	39,1	32,9	31	30,7	30,9	31,5	32,4	33,7	
2 předchozí evidence	Ú. APZ	11,7	11,9	12	12,5	12,7	12,5	12,1	11,3	10,6	9,7	9,4	9,1	
	kontrolní	85,4	72,6	61,4	53	44,9	39,4	37,8	37,6	38	38,8	39,9	41,5	
3 předchozí evidence	Ú. APZ	11,8	11,9	12,1	12,7	12,7	12,7	12,8	12,9	11,1	10,3	10,3	9,5	
	kontrolní	86,4	74,5	63,4	55,3	47,9	43	41,8	41,9	42,3	43,2	44,2	45,8	
4 předchozí evidence	Ú. APZ	11,9	12,2	12,3	13,1	13,2	13,3	13,5	12,9	12,2	11,2	10,4	9,9	
	kontrolní	87,3	76,5	65,4	57,5	50,6	46,3	45,3	45,2	45,7	46,3	47,5	49,2	
5+ před. evidencí	Ú. APZ	11,8	12,3	12,7	13,5	13,7	14	14,8	14,1	13,3	12,1	11,5	10,7	
	kontrolní	89,1	79,1	66,3	58,2	51,9	48,6	47,9	48,1	48,7	49,5	50,7	52,6	
CELKEM		Ú. APZ	12,1	12,2	12,3	12,8	13	12,9	13	12,4	11,6	10,7	10,3	9,7
		kontrolní	84,7	71,2	59,1	50	41,6	35,7	33,8	33,7	34,2	35,3	37,1	39

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence

Tabulka č. 10a **SÚPM - Účast v evidenci po X dnech (2009)**

POHLAVÍ (v %)		N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360	
ženy	Ú. APZ	11,9	10,6	10,4	9,9	9,2	8,6	7,6	7,1	7,3	9,4	11,6	17,1	
	kontrolní	85,2	72	61	53,1	45,4	39,7	37,7	37,3	37,6	38,5	40,3	42	
muži	Ú. APZ	13,7	13,9	13,6	12,6	12	9,6	10,4	9,7	14,3	17,4	17	16,7	
	kontrolní	84,2	70,6	57,5	47,4	38,4	32,2	30,5	30,5	31,2	32,4	34,3	36,4	
VZDĚLÁNÍ (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
základní	Ú. APZ	15,9	17,6	16,5	14,8	13,6	14,8	11,8	14,3	20,3	23,2	23,7	27,3	
	kontrolní	87,4	77,6	68,3	61,2	55,2	50,9	49,7	49,9	50,8	52	53,5	55	
vyučen/a	Ú. APZ	12,2	12,6	13,1	12,3	11	9,4	9,6	8,8	11,2	14	13,1	18,2	
	kontrolní	86	73,5	60,9	51,1	41,9	35,7	34	34,1	34,6	35,6	37,3	39	
střední (maturita)	Ú. APZ	12,6	10,1	9,6	9,1	9,3	7,6	7,3	6,7	6,4	7,5	11	12,2	
	kontrolní	81,4	65,3	52,2	42,8	33,6	26,6	24,2	23,5	23,6	24,2	25,7	26,9	
VŠ	Ú. APZ	8,8	7,4	5,9	5,9	5,9	4,4	6,3	0	0	0	0	0	
	kontrolní	79,7	59,2	44,3	34,7	26,5	20	17,4	16,4	16,2	16,4	17,1	19,3	
VĚKOVÉ SK. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
do 18 let	Ú. APZ	9,8	9,3	9,3	8,9	6,5	5,6	6,4	6,4	5,9	6,8	6,5	6,3	
	kontrolní	75,1	57,1	43,2	34,8	27,4	21,4	19,4	19	19,3	20	22,9	24,2	
19-24 let	Ú. APZ	16,1	14,1	12,9	10,6	10,6	8,5	9,6	10,3	12,3	13,2	17,4	12,5	
	kontrolní	78,1	59,9	45,8	35,8	26,6	20,2	17,9	17,4	17,7	18,3	19,6	21,2	
25-34 let	Ú. APZ	11	11,8	11,6	10,5	9,4	8,6	7,5	6,9	8,5	14,1	11,6	16,7	
	kontrolní	84	69,7	56,7	46,6	36,9	29,8	27,7	27,4	27,8	28,6	29,8	31,7	
35-49 let	Ú. APZ	10,3	8,8	9,3	10,3	10,8	9,3	7,8	7,6	9,8	10,4	11,5	18,8	
	kontrolní	87,9	76,8	65,8	57,3	48,8	43,1	41,8	42,2	43	44	45,4	47,5	
nad 50 let	Ú. APZ	16,4	16,9	16,9	16,9	15,3	14,7	14,2	9,6	13,5	18,6	19,4	37,5	
	kontrolní	91	81,7	71,7	63,7	57,1	52,8	50,9	50,4	50,5	50,9	51,7	52,9	
ZDRAV. STAV (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
dobrý	Ú. APZ	13,2	12,3	12	11,4	10,7	9,2	8,9	8,5	10	12,1	13,8	16,7	
	kontrolní	82,8	67,8	54,3	44,2	34,8	28,1	26	25,6	26	26,8	28,4	30,3	
zdravotní omezení	Ú. APZ	10,3	13,1	11,2	9,3	9,3	10,3	9,6	9,4	14,6	19,4	18,5	25	
	kontrolní	93	86,9	80,9	76,1	71,6	68,2	67,2	67,3	67,6	68,4	69,4	70,2	
ZPS	Ú. APZ	8,3	0	4,2	4,2	4,2	4,2	0	0	0	14,3	33,3	50	
	kontrolní	94,2	89,2	84,6	81,3	77,9	75,6	74,8	75,2	75,5	75,7	76,5	77	
CID plus ID	Ú. APZ	11,1	9,5	9,5	7,9	7,9	7,9	8,7	5,4	4	0	0	7,5	
	kontrolní	92,7	85,8	79,2	74,5	70,6	67,9	67	67	67	67,2	67,7	68,2	
OPAK. NEZAM. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
sledovaná evidence	Ú. APZ	14,7	13,2	12,1	11,3	9,8	8,3	8,4	5,9	8,4	11,3	16	7,7	
	kontrolní	81,2	64,7	51,3	40,6	30,1	21,4	18,1	16,9	16,8	17	18,1	19,4	
1 předchozí evidence	Ú. APZ	13,6	12,3	11,4	10,4	10,9	8,7	9,1	10	8,7	9,2	3,6	6,9	
	kontrolní	83,2	68,8	57,1	48	39,1	32,9	31	30,7	30,9	31,5	32,4	33,7	
2 předchozí evidence	Ú. APZ	10,5	11,1	10,2	8	8	7,3	5,4	4,3	6,4	7,1	8,7	12,5	
	kontrolní	85,4	72,6	61,4	53	44,9	39,4	37,8	37,6	38	38,8	39,9	41,5	
3 předchozí evidence	Ú. APZ	11,6	9,6	10,6	11,6	9,1	10,1	10,1	10,1	13,5	13	13,8	14,3	
	kontrolní	86,4	74,5	63,4	55,3	47,9	43	41,8	41,9	42,3	43,2	44,2	45,8	
4 předchozí evidence	Ú. APZ	12,2	8,6	10,8	10,8	8,6	3,6	1,8	1,5	6,3	10,3	21,1	33,3	
	kontrolní	87,3	76,5	65,4	57,5	50,6	46,3	45,3	45,2	45,7	46,3	47,5	49,2	
5+ před. evidencí	Ú. APZ	12,7	14	14	14	14	13,4	14,3	13,5	15,3	21,4	23,3	26,3	
	kontrolní	89,1	79,1	66,3	58,2	51,9	48,6	47,9	48,1	48,7	49,5	50,7	52,6	
CELKEM		Ú. APZ	12,6	11,9	11,6	11	10,3	9	8,7	8,1	9,7	12,1	13,6	16,9
		kontrolní	84,7	71,2	59,1	50	41,6	35,7	33,8	33,7	34,2	35,3	37,1	39

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence

Tabulka č. 10b **VPP - Účast v evidenci po X dnech (2009)**

POHLAVÍ (v %)		N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360	
ženy	Ú. APZ	31,8	30,8	28,3	27,4	21,1	15,5	13,8	13	13,5	11	13,5	8,8	
	kontrolní	85,2	72	61	53,1	45,4	39,7	37,7	37,3	37,6	38,5	40,3	42	
muži	Ú. APZ	33,2	32,4	27,1	26,2	21	16,3	14	14,9	17,2	15,9	17,6	19,1	
	kontrolní	84,2	70,6	57,5	47,4	38,4	32,2	30,5	30,5	31,2	32,4	34,3	36,4	
VZDĚLÁNÍ (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
základní	Ú. APZ	31,6	31	27,6	26,8	21,2	17,2	14,3	16,1	18,3	16	16,6	15,1	
	kontrolní	87,4	77,6	68,3	61,2	55,2	50,9	49,7	49,9	50,8	52	53,5	55	
vyučen/a	Ú. APZ	35,4	34,5	29,6	28,4	22,6	16	14,2	12,9	13,9	13,4	17,2	17	
	kontrolní	86	73,5	60,9	51,1	41,9	35,7	34	34,1	34,6	35,6	37,3	39	
střední (maturita)	Ú. APZ	24,3	22,1	18,4	19,1	13,9	10,5	9,6	11	12,3	8,5	13,3	15	
	kontrolní	81,4	65,3	52,2	42,8	33,6	26,6	24,2	23,5	23,6	24,2	25,7	26,9	
VŠ	Ú. APZ	22,7	18,2	18,2	18,2	13,6	18,2	21,4	0	0	0	0	0	
	kontrolní	79,7	59,2	44,3	34,7	26,5	20	17,4	16,4	16,2	16,4	17,1	19,3	
VĚKOVÉ SK. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
do 18 let	Ú. APZ	36,6	38,7	32,3	31,2	28	22,6	13,9	6,7	11,1	6,9	11,1	7,1	
	kontrolní	75,1	57,1	43,2	34,8	27,4	21,4	19,4	19	19,3	20	22,9	24,2	
19-24 let	Ú. APZ	33,3	31,7	29	28,2	25,4	22,2	20,2	17,6	21	16,7	20	25,9	
	kontrolní	78,1	59,9	45,8	35,8	26,6	20,2	17,9	17,4	17,7	18,3	19,6	21,2	
25-34 let	Ú. APZ	30,3	28,9	27,5	28,2	23,2	17,5	14,8	13,3	12,4	11,7	15,6	14	
	kontrolní	84	69,7	56,7	46,6	36,9	29,8	27,7	27,4	27,8	28,6	29,8	31,7	
35-49 let	Ú. APZ	31,3	31,1	27,7	26	21,1	16,2	14,3	14,7	17,9	17,5	19,4	16,5	
	kontrolní	87,9	76,8	65,8	57,3	48,8	43,1	41,8	42,2	43	44	45,4	47,5	
nad 50 let	Ú. APZ	34,9	33,4	26,7	25,8	17,9	12,5	11,1	13,7	14	11,7	12,7	13,6	
	kontrolní	91	81,7	71,7	63,7	57,1	52,8	50,9	50,4	50,5	50,9	51,7	52,9	
ZDRAV. STAV (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
dobrý	Ú. APZ	33,6	32,5	28,6	27,6	21,3	16,1	14,2	13,8	16,4	13,7	15	13,9	
	kontrolní	82,8	67,8	54,3	44,2	34,8	28,1	26	25,6	26	26,8	28,4	30,3	
zdravotní omezení	Ú. APZ	25,4	24,8	23	23	20,9	17,9	14	13	10,9	11,7	16,7	16,7	
	kontrolní	93	86,9	80,9	76,1	71,6	68,2	67,2	67,3	67,6	68,4	69,4	70,2	
ZPS	Ú. APZ	39	39	27,3	28,6	23,4	14,3	12,9	10,7	15,8	13,3	25	28,6	
	kontrolní	94,2	89,2	84,6	81,3	77,9	75,6	74,8	75,2	75,5	75,7	76,5	77	
CID plus ID	Ú. APZ	32,3	32,3	26,4	25	20	14,1	12,2	17,5	19,2	20,8	22,9	22,2	
	kontrolní	92,7	85,8	79,2	74,5	70,6	67,9	67	67	67	67,2	67,7	68,2	
OPAK. NEZAM. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
sledovaná evidence	Ú. APZ	55,2	49,7	40	34,5	30,3	21,4	16,2	10,9	9,7	4,5	7,7	0	
	kontrolní	81,2	64,7	51,3	40,6	30,1	21,4	18,1	16,9	16,8	17	18,1	19,4	
1 předchozí evidence	Ú. APZ	41,5	38,6	31,8	30,3	25,3	17,3	14,7	12,2	10,3	9,5	13,6	11,8	
	kontrolní	83,2	68,8	57,1	48	39,1	32,9	31	30,7	30,9	31,5	32,4	33,7	
2 předchozí evidence	Ú. APZ	35,8	34,4	31	30,7	25,6	19	14,8	11,3	14,3	12,1	15,4	12,5	
	kontrolní	85,4	72,6	61,4	53	44,9	39,4	37,8	37,6	38	38,8	39,9	41,5	
3 předchozí evidence	Ú. APZ	29,1	26,4	23,6	24,5	17,3	14,8	14,3	13	17,7	16,7	20	21,2	
	kontrolní	86,4	74,5	63,4	55,3	47,9	43	41,8	41,9	42,3	43,2	44,2	45,8	
4 předchozí evidence	Ú. APZ	28,7	28,1	24,6	25,7	20,1	14,7	12,8	13,2	21,4	12,2	19,2	33,3	
	kontrolní	87,3	76,5	65,4	57,5	50,6	46,3	45,3	45,2	45,7	46,3	47,5	49,2	
5+ před. evidencí	Ú. APZ	29,6	30	26,3	25	19,4	15	13,5	16,2	16,1	16,2	16,2	14,4	
	kontrolní	89,1	79,1	66,3	58,2	51,9	48,6	47,9	48,1	48,7	49,5	50,7	52,6	
CELKEM		Ú. APZ	32,6	31,7	27,6	26,7	21,1	16	13,9	14,1	15,8	14,1	16,4	15,8
		kontrolní	84,7	71,2	59,1	50	41,6	35,7	33,8	33,7	34,2	35,3	37,1	39

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence

Tabulka č. 10c **REKVALIFIKACE - Účast v evidenci po X dnech (2009)**

POHLAVÍ (v %)		N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360	
ženy	Ú. APZ	78,7	74,1	71,1	69,3	68,2	67,4	65	63,9	61,8	59,1	57,7	55,7	
	kontrolní	85,2	72	61	53,1	45,4	39,7	37,7	37,3	37,6	38,5	40,3	42	
muži	Ú. APZ	73,2	66,4	61,9	59,5	57,7	56,8	54,4	52,3	50,4	48,4	46,3	42,9	
	kontrolní	84,2	70,6	57,5	47,4	38,4	32,2	30,5	30,5	31,2	32,4	34,3	36,4	
VZDĚLÁNÍ (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
základní	Ú. APZ	79,3	75,8	73,2	71,8	70,9	70,5	69,2	68,4	67,8	65,9	63,9	62,3	
	kontrolní	87,4	77,6	68,3	61,2	55,2	50,9	49,7	49,9	50,8	52	53,5	55	
vyučen/a	Ú. APZ	77,2	71	67,1	64,9	63,4	62,4	60,3	58,9	56,3	53,2	51,5	48,3	
	kontrolní	86	73,5	60,9	51,1	41,9	35,7	34	34,1	34,6	35,6	37,3	39	
střední (maturita)	Ú. APZ	74,1	68,4	64,4	62,2	60,9	60	56,3	54,2	51,5	49,7	48,2	45,4	
	kontrolní	81,4	65,3	52,2	42,8	33,6	26,6	24,2	23,5	23,6	24,2	25,7	26,9	
VŠ	Ú. APZ	74,7	69,7	66	64,8	62,8	60,9	59	57,1	54,7	53	52,7	52,9	
	kontrolní	79,7	59,2	44,3	34,7	26,5	20	17,4	16,4	16,2	16,4	17,1	19,3	
VĚKOVÉ SK. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
do 18 let	Ú. APZ	63,5	57,1	52,6	50,2	47,4	46,3	44,2	45,9	45,1	45,2	40,4	38,3	
	kontrolní	75,1	57,1	43,2	34,8	27,4	21,4	19,4	19	19,3	20	22,9	24,2	
19-24 let	Ú. APZ	63,4	56,5	51,9	49,6	48,3	47,8	44,2	42,2	40	39,3	36,8	31,9	
	kontrolní	78,1	59,9	45,8	35,8	26,6	20,2	17,9	17,4	17,7	18,3	19,6	21,2	
25-34 let	Ú. APZ	74,7	68	63,7	61,9	60,5	59,5	57,2	54,6	52,4	50,2	49,1	46,7	
	kontrolní	84	69,7	56,7	46,6	36,9	29,8	27,7	27,4	27,8	28,6	29,8	31,7	
35-49 let	Ú. APZ	78,9	73,8	70,4	68,2	66,9	66,1	63,6	61,8	59,1	56,4	55	53	
	kontrolní	87,9	76,8	65,8	57,3	48,8	43,1	41,8	42,2	43	44	45,4	47,5	
nad 50 let	Ú. APZ	86,4	83	80,7	79	78	76,6	74,7	74,2	73,6	71,1	70,1	68	
	kontrolní	91	81,7	71,7	63,7	57,1	52,8	50,9	50,4	50,5	50,9	51,7	52,9	
ZDRAV. STAV (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
dobrý	Ú. APZ	73	66,6	62,5	60,3	58,8	57,8	54,8	52,8	50,3	48,2	46,3	43,6	
	kontrolní	82,8	67,8	54,3	44,2	34,8	28,1	26	25,6	26	26,8	28,4	30,3	
zdravotní omezení	Ú. APZ	88,6	86,3	84,1	83,2	82,4	82,1	81,3	80,8	79,2	76,3	76,1	74,3	
	kontrolní	93	86,9	80,9	76,1	71,6	68,2	67,2	67,3	67,6	68,4	69,4	70,2	
ZPS	Ú. APZ	86,5	83,9	82,8	81,8	81,3	81	78,8	78,1	79,1	78,5	79	78,9	
	kontrolní	94,2	89,2	84,6	81,3	77,9	75,6	74,8	75,2	75,5	75,7	76,5	77	
CID plus ID	Ú. APZ	89,5	87,6	85,4	84	83,2	82,5	81,1	80,5	81	77,9	77,5	75,4	
	kontrolní	92,7	85,8	79,2	74,5	70,6	67,9	67	67	67	67,2	67,7	68,2	
OPAK. NEZAM. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	
sledovaná evidence	Ú. APZ	71,4	62,3	54,6	50,7	47	44,8	39,6	37,9	34,2	30,5	26,5	24,6	
	kontrolní	81,2	64,7	51,3	40,6	30,1	21,4	18,1	16,9	16,8	17	18,1	19,4	
1 předchozí evidence	Ú. APZ	75,3	68,5	65,1	62,8	61,3	60,6	57,1	54,9	52,6	49,6	47,1	43,7	
	kontrolní	83,2	68,8	57,1	48	39,1	32,9	31	30,7	30,9	31,5	32,4	33,7	
2 předchozí evidence	Ú. APZ	77	72,1	68,5	66,7	65,6	65,1	62	59,2	56,2	54,3	52	49,2	
	kontrolní	85,4	72,6	61,4	53	44,9	39,4	37,8	37,6	38	38,8	39,9	41,5	
3 předchozí evidence	Ú. APZ	77,5	73,2	70,5	68,7	68,2	67,1	64,9	62,7	60	57,4	56,8	53,6	
	kontrolní	86,4	74,5	63,4	55,3	47,9	43	41,8	41,9	42,3	43,2	44,2	45,8	
4 předchozí evidence	Ú. APZ	78,9	75,6	73	71,8	70,7	69,8	68	66	64	62,4	60,2	57,3	
	kontrolní	87,3	76,5	65,4	57,5	50,6	46,3	45,3	45,2	45,7	46,3	47,5	49,2	
5+ před. evidencí	Ú. APZ	78,3	74	71,6	70,5	70	69,6	68,2	66,9	65,5	63,2	62,3	59,3	
	kontrolní	89,1	79,1	66,3	58,2	51,9	48,6	47,9	48,1	48,7	49,5	50,7	52,6	
CELKEM		Ú. APZ	76,4	70,8	67,1	65,1	63,8	62,9	60,4	58,8	56,7	54,4	52,7	50,1
		kontrolní	84,7	71,2	59,1	50	41,6	35,7	33,8	33,7	34,2	35,3	37,1	39

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence

Důležitou otázkou je, zda programy APZ pomáhají osobám z rizikových skupin. V tabulce č. 11 srovnáváme a) příslušníky rizikových skupin s b) ostatními nezaměstnanými a zároveň c) účastníky programu s d) neúčastníky programů. Je zřejmé že (byť výsledky jsou ovlivněny nástrojem IAP) programy APZ mohou pomoci i nezaměstnaným z rizikových skupin. Naopak nezaměstnaní z rizikových skupin bez programu zůstávají dlouhodobě v evidenci. Nezaměstnaní, kteří nejsou členy rizikových skupin a kteří nejsou účastníky programu, mají do půl roku velmi dobrou šanci z evidence odejít (to jsme ostatně viděli a uvidíme také v dalších tabulkách). Z toho vyplývá, že v roce 2009 mohly být (oproti roku 2007) výsledky programů mj. negativně ovlivněny vysokou konkurencí nezaměstnaných s vyšší úrovní lidského kapitálu. To by pak odpovídalo také hypotéze o vysoké dualizaci českého trhu práce.⁷ Hlavním závěrem analýzy rizikových skupin je tedy zjištění, že pro tuto skupinu je účast v APZ (jednoznačně v určitých typech programů) významně přínosným faktorem pro jejich odchod z evidence ÚP.

Tabulka č. 11 **RIZIKOVÉ SKUPINY - Účast v evidenci po X dnech (2009)**

	N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360
RSK program	17,7	17,7	17,6	17,9	17,9	17,8	17	15,9	14,9	14	14	13,7
není RSK program	5	5,2	5,6	6,5	6,8	6,7	8,2	8,2	7,8	6,8	5,9	4,9
RSK bez programu	89,2	79,5	70,7	64,4	58,7	54,6	53,1	52,9	53,4	54,7	57,3	58,9
není RSK bez programu	78,5	60	43,3	30,6	18,4	9,9	7,3	6,6	6,6	6,9	7,6	9,2
RSK celkem	65,7	60,1	54,8	51,3	48	45,9	49,2	45,7	46,8	48,6	51,8	54,1
není RSK celkem	54	42,6	31,9	23,7	15,2	9,1	7,5	6,9	6,8	6,9	7,4	8,7

Nyní budeme diskutovat srovnání výsledků jednotlivých typů programu v roce 2007 a 2009. Při analýze zde využíváme dvě komplementární techniky: jednak srovnáváme výsledky účastníků jednotlivých programů se všemi neúčastníky programu (tabulky č. 12 a 13) a zároveň srovnáváme výsledky účastníků a neúčastníků programu za pomoci spárovaných případů - pár tvoří vždy jeden účastník programu a jeden neúčastník programu se stejnými charakteristikami (tabulka č. 14 a 15). Při párování případů jsme použili prakticky stejný postup jako pro data z roku 2007 (viz Hora a kol. 2009). Rozdíl mezi oběma technikami je především v přesnější definici kontrolní skupiny ve druhém případě.⁸ Celkově platí, že při spárování účastníků a neúčastníků programu zpravidla vynikne přínos programu neboť do kontrolní skupiny pak spíše nejsou zařazeni uchazeči s dobrou šancí na opuštění evidence. Na druhou

⁷ Především tím máme na mysli to, že v situaci vyšší konkurence na trhu práce jsou nezaměstnaní posuzováni v souladu s tzv. teorií fronty (Sirovátka, 1995) na základě posouzení svého lidského kapitálu či (zřejmě častěji) na základě více či méně nepřímých indikací pracovního potenciálu a rizik spojených s jejich zaměstnáním. Takto mají osoby s určitými charakteristikami (např. zhoršený zdravotní vztah, žena s malým dítětem, starší pracovníci nad 50 let) výrazně nižší šanci na odchod z evidence než pracovníci, kteří do těchto kategorií nespádají.

⁸ Povšimněte si v této souvislosti např., že spárování neúčastníků programů mají nižší šanci na odchod z evidence než kontrolní skupina jako celek. Z toho můžeme (byť pouze nepřímo) usuzovat na dobrou cílenost programů na základě charakteristik nezaměstnaných, které jsou rizikové z hlediska pracovního uplatnění - např. zhoršený zdravotní stav, věk nad 50 let apod. Jedná se přitom o tzv. „counterfactual“ otázku, tj. „co by se stalo kdyby“ - tj. kdyby účastníci nebyli zařazeni do programu, jejich šance (stanovené na základě sledovaných charakteristik) na nalezení zaměstnání by byly zřejmě poměrně nízké.

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence

stranu tak ztrácíme část informací, neboť z analýzy vypadnou případy, které není na základě jejich charakteristik možné spárovat s žádným z neúčastníků.

Tabulka č. 12 **JEDNOTLIVÉ PROGRAMY - Účast v evidenci po X dnech (2007)**

	N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360	
chráněné dílny a prac.	11,2	12	11,8	12,9	12,6	11,2	11,2	9,5	8,3	8	7,6	6,4	
SÚPM	6	6	6	6	5,8	5,5	5,5	5,3	5,5	5,7	6	6,3	
SVČ	1,3	1	1,2	1,3	1,4	1,6	1,6	1,6	1,4	1,4	1,2	1,1	
VPP	51	49,4	44,7	36,4	26,7	21,2	18,1	20,2	19,2	17,7	16,1	15,3	
rekvalifikace	65,7	56,2	48,8	43,3	38,7	35,2	32	29,1	26,8	25,2	24,1	22,5	
ESF	55,2	49,8	45,3	41,7	38,1	35,1	32,9	30,7	29,2	27,7	26,4	24,6	
IAP	37,6	34,4	31,7	29,4	27,3	25,8	24,1	23,4	22,5	21,9	21,2	19,8	
CELKEM	Ú. APZ	44,5	39,5	35,2	31,5	27,9	25,3	23,1	21,7	20,3	19,5	19,0	18,1
	kontrolní	62,4	53,8	49,6	45,1	41,6	38,3	36,6	35,4	34,0	33,9	34,2	35,2

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Tabulka č. 13 **JEDNOTLIVÉ PROGRAMY - Účast v evidenci po X dnech (2009)**

	N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360	
chráněné dílny a prac.	17	16	15,1	16	15,1	12,3	11,8	9,4	8,9	15	12,5	13,8	
SÚPM	12,6	11,9	11,6	11	10,3	9	8,7	8,1	9,7	12,1	13,6	16,9	
SVČ	13,6	11,4	18,2	22,7	25	15,9	12,9	13	15,8	13,3	16,7	14,3	
VPP	32,6	31,7	27,6	26,7	21,1	16	13,9	14,1	15,8	14,1	16,4	15,8	
rekvalifikace	76,4	70,8	67,1	65,1	63,8	62,9	60,4	58,8	56,7	54,4	52,7	50,1	
ESF	66,1	64,7	63,9	63,9	63,5	63,2	60,7	62	63,6	64,5	67,1	69,6	
IAP	3,1	4	4,7	5,6	6	6,1	7,4	7,5	7,2	6,4	5,7	5,2	
CELKEM	Ú. APZ	12,1	12,2	12,3	12,8	13	12,9	13	12,4	11,6	10,7	10,3	9,7
	kontrolní	84,7	71,2	59,1	50	41,6	35,7	33,8	33,7	34,2	35,3	37,1	39

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

V souladu s (v úvodu vyslovenou) hypotézou došlo v roce 2009 u většiny jednotlivých programů k určitému zhoršení hrubých efektů. Výjimkou jsou v tomto ohledu VPP, kde dochází k nižšímu podílu účastníků programu v evidenci po jeho absolvování než v roce 2007. Podle vyjádření pracovníků ÚP se VPP osvědčují především díky dnes již dlouhodobé úspěšné spolupráci se starosty menších obcí, kde pracovníci na VPP obvykle působí. Spolupráce obcí a úřadů práce při výběru kandidátů zajišťuje, aby se do programu dostali vhodní uchazeči jak z hlediska zvládnutí daného typu práce, tak z hlediska vysokého přínosu programu z důvodu jinak nižší šance na pracovní uplatnění u těchto uchazečů. Tento model také umožňuje, aby se pracovníci mohli na daných místech osvědčit. Pro uchazeče, jejichž šance na pracovní uplatnění na otevřeném trhu práce se z rozličných důvodů zdají být nižší, se tento postup jeví jako přínosný. Je ovšem třeba brát v úvahu, že stejně jako u dalších typů programů

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence

zde může působit na našich datech nezachytitelný tzv. „kolotočový efekt“ (viz Clasen et al. 1998).⁹

Tabulka č. 14 **JEDNOTLIVÉ PROGRAMY, SLOŽENÍ KONTROLNÍ SKUPINY - Účast v evidenci po X dnech (2007)**

	N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360	
chráněné dílny a prac.	12	12,8	12,8	13,9	13,7	12	12	10,2	9,1	8,7	7,4	6,3	
st. kontrolní	81,1	76	72,6	70	67,9	65,1	63,3	62,7	62,3	61,4	58	57,8	
SÚPM	6,2	6,3	6,3	6,3	6,1	5,7	5,7	5,7	5,7	6	6,4	6,8	
st. kontrolní	60,6	52	47,6	42,7	39	35,4	33,3	31,9	30,3	29,9	30	30,8	
SVC	1,2	0,9	1,1	1,3	1,6	1,7	1,7	1,8	1,5	1,5	1,3	1,2	
st. kontrolní	59,3	48,9	44,7	40	37,5	33,4	30,6	30	28,4	27,7	26,7	25,6	
VPP	51,1	49,7	45	36,5	26,6	21	17,9	20,2	19,2	17,6	16,3	15,3	
st. kontrolní	68,1	59,8	54,7	48,9	45,8	42,7	41,3	39,7	37,3	36,8	37,3	39,5	
rekvalifikace	66,6	57,2	49,9	44,4	39,7	36,1	32,8	29,9	27,7	26,1	25	23,3	
st. kontrolní	63,6	55	50,7	45,9	42,6	39,2	37,3	35,7	34,3	33,8	33,7	34,1	
ESF	55,9	50,5	45,9	42,2	38,5	35,5	33,2	31	29,6	28,1	26,9	25	
st. kontrolní	66,9	58	53,8	48,9	45,5	42,2	40,4	38,5	36,7	36,2	36,1	36,5	
IAP	38,7	35,3	32,5	30,1	28,1	26,4	24,7	23,8	22,9	22,2	21,3	19,8	
st. kontrolní	58,8	51	47,5	42,2	38,9	35,4	33,7	32,2	30,9	30,7	30,5	30,9	
CELKEM	st. Ú. APZ	45,5	40,6	36,2	32,4	28,7	26	23,7	22,4	21	20,2	19,7	18,7
	st. kont.	63,6	54,9	50,6	45,7	42,4	39	37,1	35,6	33,9	33,5	33,6	34,3

Zdroj: data OK práce za rok 2007

U další skupiny programu (SÚPM, CHRDP, SVC) zaznamenáváme sice horší než v roce 2007, ale přesto příznivé výsledky. Výsledky u účastníků CHRDP a podpory SVC ale nejsou průkazné pro malý počet absolventů těchto programů (čísla jsou uváděna kurzívou). Také logika těchto programů je poněkud jiná, neboť zaměstnání či podnikání je výsledkem samotné realizace programu a v současném designu analýzy je jen obtížně možné kontrolovat, zda dochází k odchodům na trh či mimo trh práce.

Ke zhoršení výsledků došlo také u rekvalifikačních programů a u programů z prostředků ESF. Z určitého hlediska bychom to mohli očekávat neboť výsledky rekvalifikačních programů mohou být v období ekonomické recese ovlivněny nepříznivými okolnostmi (zejména nedostatkem pracovních míst a vyšší konkurencí osob s vyšší úrovní lidského a sociálního kapitálu), které v případě podporovaných či chráněných zaměstnání (SÚPM, VPP, CHRDP) nemají takový vliv. Přesto musíme výsledky hodnocení hrubých efektů těchto programů hodnotit nepříznivě a je třeba se jimi podrobněji zabývat.

⁹ O tzv. „kolotočový efekt“ u programu APZ se jedná, pokud se nezaměstnaní účastníci opakovaně stejných programů či se účastní více po sobě jdoucích, ale vzájemně nenavazujících programů, mezi programy přitom mohou být krátkodobá či střednědobá období nezaměstnanosti. Posouzení vhodnosti situace označované jako kolotočový efekt pak závisí nejen na typu programu (přijatelnější je u programů spojených s výkonem zaměstnání), ale také na charakteristikách nezaměstnaného či jeho životní situace, které mu případně brání uplatnit se na trhu práce bez veřejné podpory.

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence

Protože se jedná o programy pracovní přípravy (zpravidla byt ne vždy na otevřený trh práce), může zde důležitou roli hrát také region a původní profese nezaměstnaného. Ekonomická recese znamenala významný zásah do některých tradičních profesí a byt zpravidla nedošlo k významnému úpadku velkých podniků, byly jednotlivé mikroregiony postiženy značně nerovnoměrně. V analýze tohoto typu přitom nemůžeme postihnout specifické mikroregionální nerovnováhy na trhu práce, jako je např. náhlý nedostatek či přebytek pracovníků určitých profesí (analýzou regionů se zabývá kapitola 7).

Analýza struktury účastníků programů rekvalifikací a ESF nám ukázala velmi dobrou cílenost těchto programů na osoby s největšími problémy na trhu práce (osoby s vysokou celkovou délkou evidencí na ÚP, opakovaně nezaměstnaní). Alternativně proto můžeme zvažovat také možnost vlivu skryté proměnné, např. že účastníci rekvalifikací postrádají ve srovnání s neúčastníky určité měkké dovednosti, které mohou byt rozhodující v soutěži o pracovní místa na otevřeném trhu práce. Absolventi rekvalifikací nemají z více důvodů (např. deficit znalostí či poměrně krátké trvání programu) zpravidla pro zaměstnavatele takový potenciál, aby (zejména v období vyšší konkurence na trhu práce) mohli konkurovat pracovníkům, kteří v oboru jejich rekvalifikace pracují dlouhodobě.

Tabulka č. 15 **JEDNOTLIVÉ PROGRAMY, SLOŽENÍ KONTROLNÍ SKUPINY - Účast v evidenci po X dnech (2009)**

	N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360	
chráněné dílny a prac.	16,5	15,5	14,6	15,5	14,6	11,7	11	8,1	9,1	15,4	12,9	14,3	
st. kontrolní	93,2	80,6	77,7	72,8	68,9	65	64,7	66,3	67,3	67,3	67,7	68,4	
SÚPM	12,7	12	11,7	11	10,4	9,1	8,8	8,2	9,8	11,9	13,3	16,3	
st. kontrolní	81,9	67,1	54,6	46	36,2	31,3	29,4	28,7	29	30,6	31,6	32,8	
SVČ	13,6	11,4	18,2	27,7	25	15,9	12,9	13	15,8	13,3	16,7	14,3	
st. kontrolní	81,8	70,5	59,1	50	47,7	43,2	44,2	45,2	47,5	47,5	47,5	48,7	
VPP	32,6	31,7	27,7	26,8	21,1	16	13,9	14,2	15,8	14,1	16,4	15,8	
st. kontrolní	88,2	78,3	67,7	60,5	54,3	50,4	49,3	49,7	50,4	51,6	52,7	54,2	
rekvalifikace	76,3	70,7	67	65	63,6	62,7	60,3	58,6	56,5	54,2	52,5	49,9	
st. kontrolní	86	73,6	61,9	53,4	45,4	39,4	37,7	37,5	37,8	38,7	40	41,5	
ESF	66	64,6	65,3	63,8	63,4	63,1	60,6	61,9	63,4	64,5	67	69,5	
st. kontrolní	87	76,2	63,8	57,5	49	45,2	43,1	42,9	43,8	41,3	46,3	47,6	
IAP	3,1	4	4,7	5,5	6	6,1	7,4	7,5	7,2	6,4	5,7	5,1	
st. kontrolní	86,2	74,1	62,6	54,3	45,8	41,9	40,4	40,3	40,7	41,5	42,8	44,4	
CELKEM	st. Ú. APZ	12	12,2	12,3	12,8	12,9	12,9	13	12,4	11,6	10,7	10,3	9,6
	st. kont.	86,2	74,1	62,6	54,3	46,8	41,7	40,2	40,2	40,6	41,4	42,7	44,2

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

V další části analýzy jsme se věnovali zjištění možných důvodů špatných efektů ESF ve srovnání s rokem 2007. Efekty programů ESF mohou byt ovlivněny především tím, že v analýze nebyly zahrnuty všechny programy (viz níže). Celkem bylo v analýze zahrnuto pouze 2 522 programů, které měly uvedeno datum skončení v roce 2009 a zároveň skončily jako poslední realizovaný program.

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence

---

Dalším možným vysvětlením nižších efektů programů je využitý design výzkumu, ve kterém je pro efekty vždy sledován pouze poslední ukončený program. Tento problém se týká tzv. skrytých efektů programů a souvisí s naším výzkumným designem. Již v analýze dat za rok 2007 jsme totiž postupovali tak, že jsme z důvodu potřeby zjednodušit komplexnost problému hodnotili pouze efekt posledního realizovaného programu v daném kalendářním roce. Předpokládali jsme přitom, že všechny programy mají přibližně stejnou šanci být realizovány jako poslední. V roce 2009 s přechodem na hromadné využití IAP už ovšem tento předpoklad nemusí být pravdivý. Je totiž možné, že např. IAP, které jsou ukončovány při odchodu z evidence úřadu práce, překryjí efekty ostatních programů. U programů tvorby podporovaných pracovních míst je tato situace ale výrazně méně pravděpodobná než právě u programů ESF. Z analýzy zacílení je totiž zjevně, že ESF jsou směřovány především k dlouhodobě nezaměstnaným, se kterými je současně také povinně uzavírán IAP. Z tohoto důvodu jsme v případě programů ESF provedli dodatečnou analýzu. Zjistili jsme, že v roce 2009 byl u 2 522 jednotlivců programů ESF ukončen jako poslední program (to odpovídá výsledkům předchozích analýz) a dalších 1 522 programů bylo ukončeno dříve než byl ukončen některý jiný program (který ale skončil ve stejném roce). Z toho ve 1 320 případech bylo následujícím ukončeným programem podle očekávání IAP. U těchto ukončených IAP, které následovaly po ESF, jsme přitom zjistili pouze cca 5-16 účastníků v evidenci ÚP v následujícím období. Z toho vyplývá, že efekty programů ESF mohou být (a pravděpodobně jsou) v naší analýze podhodnoceny, neboť jejich pozitivní efekty jsou připsány IAP. Tento problém není možné odstranit v této analýze, ale pro případné další analýzy se nabízí dvě řešení: a) dílčím řešením je samostatná analýza IAP odděleně od ostatních nástrojů APZ či b) analýza programů bez ohledu na jejich pořadí. Druhá z uvedených variant by ovšem pravděpodobně znamenala určité nadhodnocování výsledků APZ.

V průběhu analýzy jsme také zjistili, že určitá část programů (především se jedná opět o programy z prostředků ESF) není v databázi OKpráce zahrnuta (viz metodologická poznámka), případně zahrnuta je, ale bez uvedení data počátku a konce realizace těchto programů. Můžeme ovšem s využitím jiné proměnné (tou je proměnná důvod ukončení evidence, kde jedním z důvodů ukončení evidence je účast v různých typech programů ESF) zjistit relativně přesně počátek těchto programů. U těchto programů ESF, kde bohužel nemáme více informací, jsme při hodnocení efektů tedy odkázáni na zjištění, zda se jejich účastníci v období následujícího půlroku až jednoho roku vracejí do evidence (odvozené z proměnných důvod a datum ukončení evidence). Naším cílem je zde poskytnout alespoň nějakou informaci o programech, které by jinak nebylo vůbec možné vyhodnotit. Uvedené zjištění nám poskytne určitý obraz o efektech programů, ten ovšem může být zkreslený. Hlavním problémem tohoto typu analýzy je především neznámá délka intervence. Nevíme totiž, jak dlouho program trval (např. zda pouze tři nebo např. devět měsíců) či jak dlouho byla poskytována veřejná podpora u chráněných zaměstnání apod., a tudíž nevíme ani, po jak velkou část sledovaného období se nezaměstnaní mohli vrátit do evidence po dokončení programu.

V tabulce č. 16 tedy sledujeme, zda se nezaměstnaní, kteří podle informací z databáze OKpráce mají jako důvod ukončení evidence na ÚP odchod do některého typu programu, vrátili v následujícím půl roce až roce do evidence. Zde je patrné, že dle našich očekávání jsou pomyslné funkce návratů do evidence jiné než v předchozích analýzách. V prvních měsících po nástupu do programu očekáváme spíše velmi nízký návrat do evidence ÚP (způsobený pak nejspíše nedokončením programu) v delším časovém období bychom pak očekávali vyšší návrat účastníků programu do evidence po skončení programu, pokud se jim současně nepodaří nalézt zaměstnání. Z tabulky je patrný velmi nízký návrat účastníků programu do evidence úřadu práce v období

6. Srovnání tzv. hrubých efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti na opuštění evidence

jednoho roku po ukončení evidence. S výjimkou programů veřejně prospěšných prací (kde se do evidence vrátí 10-15 % účastníků programu) u ostatních programů se do evidence vrací méně než 10 % účastníků. V některých ohledech tedy tyto výsledky odpovídají výsledkům předchozích analýz jiným postupem, kde jsme také zaznamenali nízkou účast v evidenci u účastníků programů SÚPM a VPP. Musíme přitom ovšem brát v úvahu, že nízká účast v evidenci je na rozdíl od předchozího výzkumného postupu značně ovlivněna účastí v programu APZ. Rekvalifikační programy, které v naší analýze přinesly horší efekty, zde nejsou zahrnuty, neboť účast v nich není spojena s ukončením evidence na ÚP.

Tabulka č. 16 **JEDNOTLIVÉ PROGRAMY - Účast v evidenci po X dnech od odchodu z evidence z důvodu účasti v programu (2009)**

	N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360
umístěný ESF - VPP I	0,2	0,8	1,2	1,4	2	2,4	7,9	8,6	17,7	18,2	17,9	14,5
umístěný ESF - VPP (OP LZZ)	0,4	1,4	2,3	3,8	5,3	6,5	8,7	9,5	10,7	11,2	10,6	10
umístěný ESF - SÚPM (OP LZZ)	0,4	1	1,7	2,4	2,7	3	4,4	4,6	4,6	4,3	3,9	3,4
nástup na cílený program ÚP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
umístěný ESF - RIP (OP LZZ)	0,6	0,6	2,5	2,5	3,8	5	5,4	5,1	7,6	7,5	0	0
umístěný ÚP na chráněné pracovní místo - SVČ	0	0	2,9	2,9	2,9	0	0	0	0	0	0	0
umístěný ÚP na SÚPM zřízené - příspěvek na zřízení	1	2,5	4,5	4,7	4,9	4,7	4,7	5,6	6,3	7,6	8,1	8,3
umístěný ÚP na SÚPM - SVČ	0	0	0,1	0,2	0,3	0,5	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5
umístěný na pracovní místo s příspěvkem na zapracování	0	0	0	0	0	0	0	7,7	8,3	8,3	0	0
umístěný ÚP na VPP	0,4	1,5	2,7	5,2	8,2	10,5	13,2	14,7	17	16,5	15,5	15,3
umístěný ÚP na SÚPM vyhrazené - příspěvek na mzdu	0,8	1,4	2,1	3,2	3,9	4,2	6,3	6,7	6,8	6,4	6,1	5,2
umístěný ÚP na SÚPM vyhrazené - praxe - agentura práce	0	1	1,6	1,3	1,9	4,5	15,1	13,9	12	10,4	10,2	9,9
umístěný ÚP na chráněnou pracovní dílnu	1,8	2,5	3,9	4,1	4,7	4,5	6,1	6,6	7,6	8	6,6	6,9
umístěný ÚP na chráněné pracovní místo	1,6	2,5	4,3	5,3	6,4	8	6,1	5,9	8,8	7,6	5,8	8,8
umístěný v rámci projektu ESF	1,1	3,4	8	6,8	4,5	4,5	6,3	5,1	7,4	0	0	7,7
umístěný na dotované místo v rámci projektu ESF	0,5	0,5	0,5	0,9	1,8	2,8	2,4	5,7	9,5	9	8,4	4,8
zahájil SVČ v rámci projektu ESF	1	1,9	1,9	2,9	2,9	3,4	2,6	4,9	5,9	5,6	5,3	3,3

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Počty ukončených evidencí z důvodu: Umístěný ESF - VPP I = 2 352, Umístěný ESF - VPP (OP LZZ) = 4 917, Umístěný ESF - SÚPM (OP LZZ) = 9 575, Nástup na cílený program ÚP = 9, Umístěný ESF - RIP (OP LZZ) = 160, Umístěný ÚP na chráněné pracovní místo - SVČ = 34, Umístěný ÚP na SÚPM zřízené - příspěvek na zřízení = 513, Umístěný ÚP na SÚPM - SVČ = 1 846, Umístěný na pracovní místo s příspěvkem na zapracování = 13, Umístěný ÚP na VPP = 4 045, Umístěný ÚP na SÚPM vyhrazené - příspěvek na mzdu = 3 581, Umístěný ÚP na SÚPM vyhrazené - praxe - agentura práce = 314, Umístěný ÚP na chráněnou pracovní dílnu = 510, Umístěný ÚP na chráněné pracovní místo = 187, Umístěný v rámci projektu ESF = 88, Umístěn na dotované místo v rámci projektu ESF = 217, Zahájil SVČ v rámci projektu ESF = 208.

7. Srovnání situace na trhu práce a aktivní politiky zaměstnanosti v jednotlivých regionech

Ještě než přistoupíme k analýze efektů aktivní politiky zaměstnanosti z regionálního hlediska, podíváme se, nakolik se odlišuje šance na opuštění evidence v jednotlivých regionech u neúčastníků programů (obdobně jako ve výše prezentované tabulce č. 9).¹⁰ Jsou zde (viz tabulka č. 1) patrné již výše naznačené trendy: a) vysoký podíl nezaměstnaných v evidenci v prvních 30 dnech od prvního dne v evidenci v roce 2009, b) relativně rychlý pokles registrovaných osob v prvních šesti měsících nezaměstnanosti, c) stagnace podílu nezaměstnaných v evidenci po více než půl roce (svou roli mohou hrát také opakované návraty do evidence). Prezentované výsledky ukazují, že šance na opuštění evidence mezi jednotlivými regiony značně odlišná. Nejvíce odchodů z evidence nacházíme dle očekávání v Praze a ve Středočeském kraji, nejméně odchodů pak v Ústeckém kraji, v Moravskoslezském kraji, v Olomouckém, Zlínském a Jihomoravském kraji. Zatímco v Praze bylo po cca 6 měsících v evidenci 22,4 % nezaměstnaných, v Ústeckém kraji to bylo 52 % nezaměstnaných. Z toho lze vyvodit očekávání, že v regionech s menší šancí na odchod z evidence u kontrolní skupiny bude docházet k méně odchodům z evidence i u účastníků programu.

Tabulka č. 17 **JEDNOTLIVÉ KRAJE - Účast v evidenci po X dnech od prvního dne v evidenci v roce 2009 (neúčastníci programu)**

	N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360
Praha	78,4	60,7	47,7	38,1	29,6	22,4	19,4	18,3	18	18,1	19	19,8
Středočeský	82,1	67,2	54,5	44,8	36	28,9	26,2	25,4	25,5	26,4	27,7	29,2
Jihočeský	83	67,5	52,2	41,5	32,3	26,2	24,1	23,4	23,4	24,1	25,6	27,3
Plzeňský	82,9	68,2	55,6	46	36,8	30,1	27,8	27,2	27,5	28,3	29,8	31,9
Karlovarský	85	71,2	59,8	51,2	43,7	38,4	37,6	38,1	39,2	41,1	42,6	44,5
Ústecký	87,1	76	67,6	61,4	55,7	52	50,8	50,8	51,1	51,7	53,4	54,9
Liberecký	85	72	60,6	51,5	41,7	35,2	32,8	32,5	32,9	33,8	35,7	37,2
Hradecký	83,5	68,6	54,5	43,3	32,8	25,4	23,3	22,9	23,2	24,1	25,5	27,4
Pardubický	85,6	72,1	59,6	50,1	40,6	34,4	32,3	32,2	32,7	33,3	35,2	37,6
Vysočina	87,6	75,4	61,7	50,6	40,8	34,6	32,8	33	33,3	34,3	36,5	38,7
Jihomoravský	85,6	72,7	59,9	50,9	42,8	37,2	35,6	35,7	36,4	37,7	39,8	42,1
Olomoucký	86,6	74,9	62,4	53,2	44,8	39,4	38,7	39	39,8	40,9	42,3	44
Zlínský	87,2	75,6	64,5	55,3	45,9	39,1	36,9	36,7	37,3	38,9	41,1	43,3
Moravskoslezský	86,6	75	64,6	57,1	49,9	45,1	44	44,5	45,5	46,8	49,2	51,3

¹⁰ Prezentované výsledky nejsou zcela přesné, a to ze dvou základních důvodů, které souvisejí s výzkumným designem naší analýzy. Za prvé v analýzách kontrolní skupiny ignorujeme období před počátkem roku 2009 (sledujeme pouze účast v daném roce), a tím podhodnocujeme účast kontrolní skupiny v evidenci u dlouhodobě nezaměstnaných (stejný postup jsme již dříve používali pro rok 2007). Za druhé část nezaměstnaných vypadává ze sledovaného období ještě před uplynutím jednoho roku a výsledky v posledních měřeních (zvláště N300 až N360) nejsou tak spolehlivé jako výsledky pro počáteční období, které zahrnují všechny případy. Oba tyto problémy jsou řešeny (a částečně odstraněny) v jiných probíhajících analýzách kolegů z VÚPSV využitím odlišného postupu analýzy.

7. Srovnání situace na trhu práce a aktivní politiky zaměstnanosti v jednotlivých regionech

Údaje za jednotlivé kraje není příliš účelné prezentovat v deskriptivní rovině pro všechny typy programů z důvodu nízkého zastoupení (některých) typů programu v (některých) krajích. Proto jsme některé typy programů sloučili do širší kategorie „programy podpory tvorby míst“. Protože těchto programů je realizován poměrně malý počet (respektive část z nich je zřejmě realizována přes programy ESF o nichž ovšem nemáme potřebné údaje), sloučili jsme čtyři kategorie programů (SÚPM, SVČ, VPP, CHRDP) do jedné skupiny (tabulka č. 18). I přes užití tohoto postupu nebyl realizovaných programů dostatečný počet a údaje z druhé poloviny tabulky (především ty uvedené kurzívou) nelze považovat za spolehlivé. Tabulka potvrzuje základní trend naznačený výše, a to nízké zastoupení účastníků programů podpory míst v evidenci v období půl roku od absolvování programu (v průměru kolem 10-20 % v evidenci půl roku od ukončení programu). Mezi jednotlivými regiony existují určité menší rozdíly, ale ty mohou být způsobeny např. rozdílným zastoupením jednotlivých programů v odlišných regionech (např. více VPP či více SÚPM). Celkově tedy můžeme programy tvorby míst považovat (za z hlediska návratu účastníků programů do evidence) mimořádně úspěšné.

Tabulka č. 18 **JEDNOTLIVÉ KRAJE - Účastníci programů podpory tvorby pracovních míst v roce 2009 (SÚPM, SVČ, VPP, CHRDP)**

	N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360
Praha	23,8	14,3	14,3	0	4,8	14,3	9,5	11,1	13,3	10	20	20
Středočeský	20	18,3	15,4	15,4	11,1	8,7	7,4	9,5	8,6	7,8	8,3	7
Jihočeský	18	16,6	16,4	16,4	14,8	12,6	10,7	8,7	14	16,3	20,8	17,2
Plzeňský	25	21,2	15,4	14,7	14,1	9,6	7,6	10,1	10,3	9,1	3,7	0
Karlovarský	12,5	11,8	13,2	11,8	9,9	9,9	8,8	8,8	12	13,5	12,5	17,6
Ústecký	27	26	23	23,5	17,8	15,3	16,2	14,7	15	14,8	18,3	22
Liberecký	21	18,2	16	13,8	11	9,9	11,5	14,1	12	9,4	10,5	7,7
Hradecký	32,6	32,6	29,5	29,8	27,9	21,7	15,3	11,1	12,1	12,2	20	15,4
Pardubický	26,3	26,8	22,8	18,9	15,4	9,2	8,6	6,8	11,6	10,3	5,6	15,4
Vysočina	21,8	19,5	19,9	19,2	16,5	12,4	11,8	9,6	13,4	18,6	5	13,3
Jihomoravský	30,5	31,3	25,7	24,7	18	11,1	10,5	9,6	17,4	19,1	22,4	26,8
Olomoucký	25,8	26,1	26,3	26	24,4	21,8	19,1	17,3	16,3	16,5	23,5	20,6
Zlínský	27,3	23,4	22	20,5	17,6	14,1	11,2	8,3	1,4	3	4,3	7,1
Moravskoslezský	23	20,5	18	17,4	15,5	15,5	14,5	11,2	8,8	10,3	11,1	11,5

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Pozn.: V tabulce kurzívou označené údaje udávají, že počet sledovaných případů byl menší než 100.

Nyní se zaměříme na rekvalifikační programy (tabulka č. 19). Výsledky za jednotlivé kraje jsou z celkového pohledu obdobné jako výše prezentované výsledky pro celou ČR. Je ovšem překvapivé, že efekty rekvalifikací v jednotlivých regionech se natolik odlišují (srovnej např. karlovarský a hradecký region). Jedním z možných vysvětlení těchto rozdílů je jednoznačně rozsah strukturálních problémů v ekonomice a jejich dopad na trh práce v jednotlivých regionech. Efekty rekvalifikací jsou jednoznačně horší než v roce 2007, obdobného výsledku rekvalifikací jako v roce 2007 dosáhlo pouze několik regionů s nejlepším výsledkem. Za úspěšné rekvalifikace bychom mohli normativně považovat např. ty, kde by alespoň polovina účastníků

7. Srovnání situace na trhu práce a aktivní politiky zaměstnanosti v jednotlivých regionech

programů do půl roku odešla z evidence, za neúspěšné pak ty, kde ani polovina účastníků neodešla v jednom roce od absolvování programu. Při posouzení z tohoto hlediska vidíme, že regiony s předpokládanou menší úrovní strukturálních problémů na trhu práce jsou zpravidla „úspěšné“ a naopak.

Tabulka č. 19 **JEDNOTLIVÉ KRAJE - Účastníci programů rekvalifikací (2009)**

	N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360
Praha	74,4	65,3	60,3	56,7	56,9	50,4	50,4	48	48,1	44,8	45,5	47
Středočeský	72,2	64,8	58,4	54,4	52,2	50,7	48,1	46,8	46,6	48,1	47,9	41,8
Jihočeský	76,5	70,2	62,6	60,1	57,9	55,6	54,1	52,3	49,1	43,6	42,9	41,6
Plzeňský	75	67,9	64,8	62,4	59,5	59,5	54,1	52,5	50,9	42,9	38,8	33,7
Karlovarský	80,5	76,3	74,5	73,6	72,9	73,2	69,7	63,4	63,8	62,3	60,8	60,4
Ústecký	76,3	72,4	70,4	68,5	66,9	66,3	63,7	63,7	63,2	63,1	60,9	60,7
Liberecký	79,7	73,2	69,8	68,4	65,9	64,4	63,1	61	60,1	58,1	56	54,6
Hradecký	66,1	55,2	48,2	46,4	45,9	45,3	43	41,3	37,6	36,7	35,7	33,8
Pardubický	70,6	63,3	59,6	58	55,6	54	48,8	47,4	37	29,6	27,3	27,6
Vysočina	76,7	70,3	67,4	65	63,4	63	60,8	58,4	55,9	54,7	53,3	49,7
Jihomoravský	81,5	76,8	73,6	71,5	70,8	69,6	67,5	66,4	65,8	63,7	63,2	59,5
Olomoucký	79,7	77,2	75,7	74	74,6	74	72,9	71	65,8	62,7	60,4	55,6
Zlínský	76,9	73,1	70	68	66,3	65,5	63	60,6	58	53,3	53	50,1
Moravskoslezský	76,1	71,6	68,5	67,3	66,1	65,7	63,5	62,4	59,9	57,6	54,2	52,2

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Posledním sledovaným nástrojem byly IAP. Výsledky pro jednotlivé regiony jsou (s určitou výjimkou libereckého regionu, kde dochází k o něco častějšímu návratu do evidence) ve všech regionech velice podobné. Přitom je zajímavé, že data se svou strukturou podobají výše prezentovaným datům o návratu do evidence u účastníků ESF v tabulce č. 16. V této souvislosti je možné vyslovit hypotézu o tom, že návraty nezaměstnaných do evidence jsou v krátkém a středně dlouhém období (tj. do jednoho roku) mezi nezaměstnanými obecně poměrně málo časté. Zároveň je ovšem zajímavé, že i když podíl osob v evidenci mírně roste, nedochází v žádném období k výraznému nárůstu návratů do evidence. Ani u nezaměstnaných, kteří byli sankčně vyřazeni a zároveň jim byl ukončen IAP (celkem 30 372) nedochází k výrazným návratům do evidence (srovnej poslední řádek tabulky č. 20).

7. Srovnání situace na trhu práce a aktivní politiky zaměstnanosti v jednotlivých regionech

Tabulka č. 20 **JEDNOTLIVÉ KRAJE - Účastníci IAP (2009)**

	N(Y) +30	N(Y) +60	N(Y) +90	N(Y) +120	N(Y) +150	N(Y) +180	N(Y) +210	N(Y) +240	N(Y) +270	N(Y) +300	N(Y) +330	N(Y) +360
Praha	4,9	5,3	5,6	5,9	6,1	5,8	6,8	6,6	6,4	6	5,6	5,4
Středočeský	3,2	4	4,4	5,3	5,6	5,6	6,8	6,9	7	6,5	5,6	4,6
Jihočeský	3,1	4	4,7	5,6	5,9	5,8	7,2	7,6	7,1	6,1	4,4	4
Plzeňský	4,1	5,1	5,8	6,6	6,6	6,7	7,6	8	7,9	7,1	7,3	6,6
Karlovarský	2	2,9	3,9	4,7	5,3	5,5	6,8	6,6	6,1	5,6	5,5	5
Ústecký	2,2	3	3,7	4,4	4,9	5,2	7,1	7,4	6,9	6,3	6	5,9
Liberecký	9,3	9,5	9,8	10,3	10,4	10,4	11,8	11,4	11	10,7	9,2	6,7
Hradecký	1,5	2,6	3,5	5	5,6	5,5	6,8	6,7	6,7	4,9	4,2	3,5
Pardubický	1,8	3,1	4	5,1	5,5	5,6	6,8	7,2	6,9	6,2	5,5	5
Vysočina	3	3,8	4,5	5,5	5,9	6	7,3	7,6	7,5	7,2	7,3	7,2
Jihomoravský	3	3,9	4,5	5,6	6	6,1	7,2	7,1	6,8	5,6	5,3	5,1
Olomoucký	3,1	4,4	5,3	6,3	7	7,1	8,9	8,8	8,5	7,5	6,4	5,2
Zlínský	3,6	4,4	4,8	5,8	6,2	6,4	8,2	8	7,9	7	5,7	4,9
Moravskoslezský	2,1	3,1	3,9	4,8	5,4	5,7	6,9	7,1	6,4	5,6	4,6	4,1
SANKCE	0,2	0,5	0,7	1,3	1,5	1,6	6,1	6,6	6,2	5,1	4,1	3,3

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Nyní se v analýze zaměříme na otázku, jaké faktory mohou mít u účastníků programu vliv na setrvání v programu po šesti a dvanácti měsících od jeho ukončení. Předpokládáme, že kromě typu programu, který nezaměstnaný ukončil jako poslední mohou hrát v efektech opatření roli také další faktory. Kromě regionu, který je zde v centru našeho zájmu, očekáváme možný vliv dalších faktorů, jako je původní profese nezaměstnaného, vzdělání, pohlaví, věk a počet předchozích evidencí na úřadu práce. Vliv těchto faktorů tedy budeme v analýze kontrolovat. Využijeme binární logistickou regresi.¹¹ Základní informace o modelu obsahuje tabulka č. 21.

¹¹ Binární logistická regrese je technika multivariační analýzy po dichotomické závislé proměnné. Vhodnost modelu pro naše data je zde vyjádřena především hodnotou Nagelkerke pseudo R Square. Tento koeficient dosáhl poměrně vysoké hodnoty $R^2 = 0,362$, můžeme tedy usuzovat, že model vysvětluje data poměrně dobře. Při analýze se používá především signifikance Waldovy statistiky (jsou pozorované rozdíly statisticky významné?) a interpretace standardizovaných exponenciálních Beta koeficientů. Standardizované koeficienty Beta porovnávají rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi nezávisle proměnných a tzv. referenční kategorií (zpravidla se jedná o první kategorii dané proměnné). Pokud je hodnota $\exp(B)$ větší než jedna, je: a) větší pravděpodobnost nastání jevu (zde setrvání v evidenci), b) interpretujeme jednu desetinu statisticky významného rozdílu mezi kategoriemi jako desetiprocentní rozdíl. Pokud je hodnota nižší, platí stejné pravidlo, ale koeficient nemůže dosáhnout nižší hodnoty než 0. U vyšších hodnot než jedna takové omezení přitom neexistuje.

7. Srovnání situace na trhu práce a aktivní politiky zaměstnanosti v jednotlivých regionech

Tabulka č. 21 **Vliv proměnných na setrvání v evidenci u účastníků programu**

Chi-square	Sig. (chi-square)	-2 Log likelihood	Nagelkerke R Square
34876,518	0,000	89476,075	0,362

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
zákonodárci, vedoucí pracovníci			71,943	10	0,000	
vědečtí a odborní duševní pracovníci	0,158	0,111	2,023	1	0,155	1,171
techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	0,150	0,092	2,677	1	0,102	1,162
nižší administrativní pracovníci	0,274	0,094	8,456	1	0,004	1,316
provozní pracovníci ve službách a obchodě	0,292	0,091	10,351	1	0,001	1,339
kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	0,290	0,123	5,576	1	0,018	1,336
řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	0,238	0,089	7,086	1	0,008	1,268
obsluha strojů a zařízení	0,281	0,090	9,660	1	0,002	1,325
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	0,344	0,089	14,929	1	0,000	1,411
příslušníci armády	0,505	0,278	3,284	1	0,070	1,656
neurčeno	0,138	0,087	2,518	1	0,113	1,148
pohlaví	0,007	0,019	0,144	1	0,705	1,007
VŠ			65,890	3	0,000	
základní	0,197	0,052	14,592	1	0,000	1,218
vyučen/a	0,134	0,049	7,404	1	0,007	1,144
střední (maturita)	-0,022	0,049	0,195	1	0,659	0,979
sledovaná evidence			145,004	5	0,000	
1 předchozí evidence	0,090	0,036	6,273	1	0,012	1,094
2 předchozí evidence	0,180	0,037	23,792	1	0,000	1,197
3 předchozí evidence	0,211	0,039	29,714	1	0,000	1,235
4 předchozí evidence	0,271	0,041	43,326	1	0,000	1,312
5+ před. evidencí	0,367	0,036	102,534	1	0,000	1,443
dobrý			118,568	4	0,000	
zdravotní omezení	0,269	0,028	89,463	1	0,000	1,309
OZP - zdravotně znevýhod.	0,352	0,060	34,230	1	0,000	1,422
OZP - invalidní	0,009	0,030	0,097	1	0,756	1,010
Praha			358,087	13	0,000	
Středočeský	-0,275	0,058	22,405	1	0,000	0,760
Jihočeský	-0,181	0,063	8,303	1	0,004	0,835
Plzeňský	-0,004	0,064	0,003	1	0,956	0,997
Karlovarský	-0,066	0,068	0,943	1	0,331	0,936
Ústecký	-0,104	0,055	3,545	1	0,060	0,901
Liberecký	0,351	0,060	34,523	1	0,000	1,421
Hradecký	-0,427	0,065	42,749	1	0,000	0,652
Pardubický	-0,246	0,066	13,661	1	0,000	0,782
Vysočina	-0,067	0,061	1,204	1	0,273	0,935
Jihomoravský	0,039	0,055	0,508	1	0,476	1,040
Olomoucký	0,180	0,058	9,722	1	0,002	1,198
Zlínský	0,077	0,059	1,691	1	0,194	1,080
Moravskoslezský	-0,117	0,053	4,750	1	0,029	0,890

7. Srovnání situace na trhu práce a aktivní politiky zaměstnanosti v jednotlivých regionech

pokračování

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
chráněné dílny a pracoviště	-2,732	0,310	77,502	1	0,000	0,065
SÚPM	-2,884	0,122	558,344	1	0,000	0,056
SVČ	-2,258	0,423	28,492	1	0,000	0,105
VPP	-2,465	0,099	619,728	1	0,000	0,085
rekvalifikace	0,035	0,083	0,177	1	0,674	1,036
ESF	0,484	0,068	50,900	1	0,000	1,622
IAP	-3,373	0,084	1600,173	1	0,000	0,034
25-34 let			124,911	4	0,000	
do 18 let	0,006	0,050	0,014	1	0,905	1,006
19-24 let	0,038	0,031	1,497	1	0,221	1,039
35-49 let	0,240	0,024	98,655	1	0,000	1,272
nad 50 let	0,063	0,028	5,096	1	0,024	1,065
konstanta	0,004	0,138	0,001	1	0,979	1,004

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Při regresní analýze jsme data kódovali tak, aby jako referenční kategorie byla zpravidla zvolena kategorie s nejmenší očekávanou šancí na setrvání v evidenci (proto jsme např. u věku volili jako referenční kategorii nezaměstnané ve středním věku). Z proměnných zařazených do našeho modelu pouze pohlaví nemá vliv na vyšší míru setrvávání v evidenci po šesti měsících. Určitý vliv v modelu ale zřejmě mají proměnné, které souvisejí s charakteristikami, lidským kapitálem a zaměstnatelností nezaměstnaných, jmenovitě vzdělání, zdravotní stav, věk a opakování evidence na úřadu práce. Osoby se základním vzděláním mají o 22 % vyšší šanci zůstat po absolvování programu v evidenci než vysokoškoláci. Osoby s pěti a více evidencemi na ÚP mají o 44 % větší šanci na setrvání v evidenci po šesti měsících než osoby, které jsou v evidenci poprvé a přibližně totéž platí pro osoby zdravotně znevýhodněné v porovnání osobami s dobrým zdravotním stavem. Věk zde hraje pouze menší roli, hůře než referenční kategorie 25-34 let se uplatňují osoby ve věku 35-49 let (a to o 27 %).

Proměnná KZAM předchozího zaměstnání může indikovat jak částečně lidský kapitál a pracovní zkušenosti nezaměstnaných, tak horší možnosti uplatnění respondentů v určitých odvětvích a oborech, kde díky krizi došlo k významnějšímu útlumu. Informaci o KZAM předchozího zaměstnání máme asi u poloviny nezaměstnaných (ostatní jsou uvedeni v kategorii neurčeno). Je zřejmé, že nezaměstnaní, kteří se dříve uplatňovali v manuálních oborech, mají větší šanci setrvat v evidenci po šesti měsících od absolvování programu než referenční kategorie osob pracujících dříve jako vedoucí pracovníci. Nejméně se po absolvování programu daří nalézt zaměstnání osobám, které dříve pracovaly jako pomocní či nekvalifikovaní pracovníci (malou kategorii dřívějších pracovníků armády nebereme v potaz, protože tento výsledek není statisticky významný).

Při hledání rozdílů v úspěšnosti absolventů programů mezi jednotlivými regiony jsme zvolili jako referenční oblast Prahu. Je zřejmé, že šance na setrvání v evidenci po šesti měsících se v jednotlivých regionech mírně odlišuje. Jedním z vysvětlení je rozsah strukturálních problémů, kdy ještě nižší šance na setrvání v evidenci šest měsíců po absolvování programu je v Hradeckém, Středočeském, Pardubickém a Jihočeském kraji. Vyšší šance na setrvání v evidenci než v Praze pak je především v Libereckém a Olomouckém kraji. Je ovšem zajímavé, že porovnáme-li podíl osob

v evidenci po šesti měsících od počátku evidence v roce 2009 (tabulka č. 17, sloupec N(Y)180) se šancí na setrvání v evidenci v regresní analýze mezi jednotlivými regiony, je zřejmé, že v některých krajích (Ústecký, Moravskoslezský) byli - i přes relativně horší odchody z evidence u neúčastníků programu - účastníci programu relativně úspěšnější v odchodu než v jiných regionech, kde byla naopak úspěšnost neúčastníků vyšší (Praha, Liberecký kraj). Z toho lze nepřímo usuzovat, že strukturální podmínky do jisté míry ovlivňují úspěšnost programů, ale roli při úspěšnosti programů hrají také další faktory. Je ovšem také možné, že svou roli hrají specifické podmínky v období roku 2009.

Jako na poslední se zaměříme na jednotlivé typy programů. Využili jsme zde celkem sedm dichotomických proměnných, z nich každá srovnávala účastníky jednoho typu programu s účastníky všech ostatních programů (referenční kategorie). Zde výsledky pouze potvrzují zjištění z deskriptivní fáze analýzy (nízké šance na setrvání v evidenci jsou u účastníků IAP, SÚPM, VPP a SVČ, vyšší a vysoké šance na setrvání v evidenci u účastníků REK a ESF). Jednotlivé šance ovšem zde nemá příliš smysl více interpretovat, neboť vyjadřují pouze výsledek konkrétního programu ve vztahu k výsledku ostatních programů jako celku, přičemž jednotlivé programy jsou v databázi jinak početně zastoupeny.

Na závěr naší analýzy jsme provedli srovnání jednotlivých typů programů obdobným postupem binární regrese jako v předchozím případě ve srovnání s nespárovanou skupinou neúčastníků. Výsledky těchto analýz jsou uvedeny v příloze v tabulkách č. 22 až 28. V těchto tabulkách se víceméně potvrzují základní poznatky předchozích analýz: dobré efekty u programů podpory míst, horší efekty u rekvalifikací a residua programů ESF ve srovnání s neúčastníky programů. Při interpretaci je ovšem třeba brát v úvahu, že z pochopitelných důvodů nesrovnáváme identická období.

Tabulky pro standardizovanou skupinu neúčastníků, které zde neprezentujeme, by přinesly velmi obdobné výsledky (efekty programů by zde byly o něco málo vyšší než v prezentovaných tabulkách, ale rozdíl není nijak dramatický).

8. Závěry

Závěrem se zastavíme nad nejvýznamnějšími zjištěními tohoto textu. Největšími změnami, které výrazně ovlivnily realizaci aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2009 ve srovnání s již dříve analyzovaným rokem 2007, jsou povinné zavedení poradenského nástroje IAP pro dlouhodobě nezaměstnané a větší důraz na realizaci aktivní politiky z prostředků ESF.

Jako nejzávažnější problém této analýzy se jeví, že zřejmě v datech OKpráce nemáme přesné informace o všech realizovaných programech APZ. Také využitý výzkumný design, který se poměrně dobře osvědčil na datech za rok 2007, se při novější analýze na datech za rok 2009 ukázal být v některých ohledech jako problematický. Příčiny uvedených problémů jsou jednak v určitých změnách, které se od předchozího šetření udály v realizaci politiky zaměstnanosti, a také v základním východisku naší analýzy, aby pokud možno opakovala postup šetření na datech za rok 2007. Dalším možným zkreslením efektů programů je možnost překrytí efektů jiným programem. Lze předpokládat, že v současném systému, kdy poměrně často dochází k řetězení navazujících programů, by se ovšem po započtení těchto potenciálních skrytých efektů programů výsledky těchto opatření ještě zlepšily (viz zjištění o programech ESF). U většiny opatření APZ (s výjimkou programů ESF) se využitý postup přes výše uvedené výhrady jeví být vyhovující. U ESF je naopak třeba výsledky chápat jako významně omezené z hlediska průkaznosti (validity).

Zaměření jednotlivých programů se mezi roky 2007 a 2009 příliš nezměnilo, byť došlo k určitému zlepšení v některých programech. Celkově jsou programy poměrně dobře zacíleny na nezaměstnané, u kterých lze předpokládat horší šanci na pracovní uplatnění (např. z hlediska zdravotního stavu, vzdělání apod.), a také na osoby s dlouhodobou či opakovanou evidencí (zde se zastoupení těchto skupin v programech oproti roku 2007 ještě zlepšilo). Jsou zde ovšem obdobné rozdíly v zaměření jednotlivých nástrojů, jaké jsme identifikovali již v roce 2007. Z hlediska zařazení do tzv. rizikových skupin jsou programy poměrně dobře cíleny např. na matky s dětmi a zdravotně handicapované, u ostatních skupin je zastoupení v programech přece jen nižší. Již tradičně jsou v programech málo zastoupeny osoby se základním vzděláním a méně také osoby nad 50 let (obecná kategorie).

Většina programů přinesla v roce 2009 svým účastníkům výrazně vyšší šanci na odchod z evidence než ve srovnatelné skupině neúčastníků (a to navzdory poměrně nepříznivé situaci na trhu práce). Toto pozitivní zjištění je pak podpořeno poznatkami o relativně dobrém cílení programů na osoby, které měly nebo by bez účasti v programu mohly mít problémy při uplatnění na trhu práce. Slabší ve srovnání s rokem 2007 jsou pochopitelně výsledky rekvalifikačních programů. Nižší efekty rekvalifikací mohou být ovlivněny vysokou cíleností těchto programů na osoby s nejvýznamnějšími problémy. Můžeme dovozovat, že v případě výraznějších hospodářských problémů jsou krátkodobé a střednědobé efekty rekvalifikačních efektů nižší a jejich možný přínos se může projevit až v delším časovém horizontu, než jaký naše analýza postihovala.¹² Projekty ESF není příliš vhodné (na základě výše uvedených problémů) hodnotit, můžeme ovšem brát částečně v úvahu doplňkovou analýzu v tabulce č. 16 a předpokládat, že minimálně u programů podpory tvorby míst dosahují ESF dobrých výsledků.

---

¹² Zahraniční analýzy i naše analýza na datech za rok 2007 ukázaly, že efekty rekvalifikačních programů jsou spíše dlouhodobější (viz Hora a kol. 2009, Card a kol. 2009)

Masové využívání IAP pro dlouhodoběji nezaměstnané se podle vyjádření pracovníků ÚP poměrně málo osvědčilo. V situaci vysoké nezaměstnanosti, s jakou máme bezprostřední zkušenost z posledního období, totiž není individuální práce se všemi dlouhodobě nezaměstnanými z kapacitních důvodů vůbec možná. V naší kvantitativní analýze pak nelze efekty IAP jednoznačně rozpoznat, neboť ukončení IAP může být spojeno s odchodem nezaměstnaného z evidence, a tudíž ovlivněno celou řadou dalších vlivů (mj. i účastí v jiném nástroji APZ). V tomto kontextu by zřejmě bylo vhodnější současnou podobu realizace IAP opustit ve prospěch individualizované práce s vybranými uchazeči.

Celkově pozitivní jsou nízké návraty absolventů programů do evidence v krátkodobém horizontu. (Nemůžeme ovšem pominout zmínit omezení analýzy z ohledu neznámé přítomnosti a budoucnosti těch, kdo odešli z evidence). Lze přitom konstatovat, že programy tvorby míst přinesly dobré výsledky, zatímco výsledky rekvalifikačních programů jsou horší. Projekty ESF je nutné do budoucna zřejmě hodnotit jiným způsobem (např. individuálními studii). APZ má tedy celkově potenciál minimálně částečně překonávat individuální znevýhodnění určitých skupin nezaměstnaných při odchodu z evidence ÚP (viz zvláště regresní analýzy v příloze).

Jak jsme předeslali již v úvodu, zjištění této studie mají relevanci zejména tím, že porovnávají dopady opatření APZ v různých podmínkách: v období růstu ekonomiky a v období krize. Od doby posledních zjištění se trh práce opět poněkud změnil a stejně tak některé aspekty jeho regulace, respektive organizační uspořádání veřejných služeb zaměstnanosti. Úroveň nezaměstnanosti (počty nezaměstnaných) se nezměnili od roku 2009 do roku 2012 až tak výrazně. Po jistém krátkodobém poklesu se opět projevují dopady zpomalení ekonomického růstu. Poněkud se proměnila struktura nezaměstnaných: po opadnutí první fáze krize (rok 2009) nejsou sice již tak silné přítoky do nezaměstnanosti a spíše se zvyšuje počet dlouhodobě nezaměstnaných, a podobně podíl více znevýhodněných kategorií nezaměstnaných. Pokud jde o politiku zaměstnanosti, přes řadu změn v systému organizace služeb zaměstnanosti, její základní nástroje jsou v podstatě zachovány. V těchto souvislostech zjištění o efektech jednotlivých nástrojů, zejména ve vztahu k znevýhodněným skupinám nezaměstnaných, jsou zajímavá a relevantní pro koncipování intervencí v této oblasti.

Literatura

Card, D., Kluve, J., Weber, A. (2009). *Active Labor Market Policy Evaluations: A Meta-Analysis*. IZA discussion paper č. 4002. Bonn: IZA

Clasen, J. , Gould, A., Vincent, J. (1998). *Voices Within and Without: Responses to Long-Term Unemployment in Germany, Sweden and Britain*. Bristol: Policy Press

Hora, O., Sirovátka, T., Tomešová-Bartáková, H., Vyhlídal, J. (2009). *Hodnocení programů aktivní politiky zaměstnanosti realizovaných v roce 2007 se zaměřením na rekvalifikace (struktura, cílenost, krátkodobé a střednědobé efekty na opuštění evidence)*. Praha: VÚPSV, v.v.i.

Horáková, M., Hora, O., Vyhlídal, J. (2010) *Hodnocení přínosu projektů Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů k aktivní politice zaměstnanosti v ČR*. Praha: VÚPSV, v.v.i.

MPSV (2008a-2010a). *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2007 (MPSV 2008a), 2008 (MPSV 2009a) a 2009 (MPSV 2010a)*, Praha: MPSV

MPSV (2006b-2010b). *Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2005 (MPSV 2006b), 2006 (MPSV 2007b), 2007 (MPSV 2008b), 2008 (MPSV 2009b), 2009 (MPSV 2010b)*. Praha: MPSV.

Sirovátka, T. (1995). *Politika pracovního trhu*. Brno: Vydavatelství Masarykovy Univerzity

Příloha

Vliv faktorů na setrvání v evidenci ÚP šest měsíců od ukončení programů (účastníci programů) či šest měsíců od prvního dne v evidenci v roce 2009 (kontrolní skupina)

Tabulka č. 22 **Chráněné dílny a pracoviště**

Chi-square	Sig. (chi-square)	-2 Log likelihood	Nagelkerke R Square
117653,059	0,000	694658,003	0,230

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
zákonodárci, vedoucí pracovníci			1199,019	10	0,000	
vědečtí a odborní duševní pracovníci	0,003	0,036	0,008	1	0,927	1,003
techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	0,120	0,030	16,278	1	0,000	1,127
nižší administrativní pracovníci	0,223	0,031	51,650	1	0,000	1,249
provozní pracovníci ve službách a obchodě	0,230	0,029	61,706	1	0,000	1,258
kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	-0,273	0,039	49,230	1	0,000	0,761
řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	0,159	0,029	31,171	1	0,000	1,173
obsluha strojů a zařízení	0,083	0,029	8,209	1	0,004	1,087
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	0,402	0,029	197,153	1	0,000	1,494
příslušníci armády	0,717	0,093	59,663	1	0,000	2,048
neurčeno	0,208	0,028	56,765	1	0,000	1,231
pohlaví	0,278	0,006	2035,244	1	0,000	1,321
VŠ			3753,298	3	0,000	
základní	0,628	0,015	1691,190	1	0,000	1,873
vyučen/a	0,225	0,015	238,050	1	0,000	1,252
střední (maturita)	0,188	0,015	166,979	1	0,000	1,206
sledovaná evidence			4857,447	5	0,000	
1 předchozí evidence	0,263	0,010	763,537	1	0,000	1,301
2 předchozí evidence	0,462	0,010	2038,576	1	0,000	1,587
3 předchozí evidence	0,534	0,011	2254,471	1	0,000	1,705
4 předchozí evidence	0,615	0,013	2406,172	1	0,000	1,849
5+ před. evidencí	0,648	0,010	3813,383	1	0,000	1,911
dobrá			19024,386	4	0,000	
zdravotní omezení	1,086	0,010	12081,747	1	0,000	2,963
OZP - zdravotně znevýhod.	1,249	0,023	2836,024	1	0,000	3,488
OZP - invalidní	0,935	0,010	8804,364	1	0,000	2,546
Praha			6642,861	13	0,000	
Středočeský	0,157	0,015	103,801	1	0,000	1,170
Jihočeský	0,040	0,018	5,010	1	0,025	1,041
Plzeňský	0,169	0,018	92,348	1	0,000	1,184
Karlovarský	0,368	0,020	345,287	1	0,000	1,445
Ústecký	0,825	0,016	2768,678	1	0,000	2,282

pokračování

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Liberecký	0,429	0,018	573,292	1	0,000	1,536
Hradecký	-0,052	0,019	7,382	1	0,007	0,949
Pardubický	0,314	0,018	299,855	1	0,000	1,368
Vysočina	0,470	0,018	668,922	1	0,000	1,599
Jihomoravský	0,483	0,015	999,111	1	0,000	1,621
Olomoucký	0,476	0,017	800,559	1	0,000	1,610
Zlínský	0,548	0,017	1037,026	1	0,000	1,730
Moravskoslezský	0,593	0,015	1603,651	1	0,000	1,809
chráněné dílny a pracoviště			41543,218	2	0,000	
ostatní programy	0,991	0,301	10,808	1	0,001	2,694
neúčastníci programů	2,764	0,301	84,097	1	0,000	15,858
25-34 let			7891,918	4	0,000	
do 18 let	-0,195	0,014	186,775	1	0,000	0,823
19-24 let	-0,294	0,010	830,310	1	0,000	0,745
35-49 let	0,379	0,008	2231,421	1	0,000	1,461
nad 50 let	0,476	0,009	2705,989	1	0,000	1,610
konstanta	-4,885	0,303	259,465	1	0,000	0,008

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Tabulka č. 23 **Společensky účelná pracovní místa**

Chi-square	Sig. (chi-square)	-2 Log likelihood	Nagelkerke R Square
117639,596	0,000	694671,486	0,230

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
zákonodárci, vedoucí pracovníci			1198,918	10	0,000	
vědečtí a odborní duševní pracovníci	0,003	0,036	0,008	1	0,927	1,003
techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	0,120	0,030	16,261	1	0,000	1,127
nižší administrativní pracovníci	0,222	0,031	51,571	1	0,000	1,249
provozní pracovníci ve službách a obchodě	0,229	0,029	61,599	1	0,000	1,258
kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	-0,273	0,039	49,252	1	0,000	0,761
řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	0,159	0,029	31,152	1	0,000	1,173
obsluha strojů a zařízení	0,083	0,029	8,182	1	0,004	1,087
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	0,402	0,029	197,053	1	0,000	1,494
příslušníci armády	0,717	0,093	59,696	1	0,000	2,049
neurčeno	0,208	0,028	56,731	1	0,000	1,231
pohlaví	0,278	0,006	2034,048	1	0,000	1,321
VŠ			3754,643	3	0,000	
základní	0,628	0,015	1691,895	1	0,000	1,874
vyučen/a	0,225	0,015	238,144	1	0,000	1,252
střední (maturita)	0,188	0,015	167,042	1	0,000	1,206
sledovaná evidence			4857,099	5	0,000	
1 předchozí evidence	0,263	0,010	764,140	1	0,000	1,301
2 předchozí evidence	0,462	0,010	2038,951	1	0,000	1,587
3 předchozí evidence	0,534	0,011	2255,611	1	0,000	1,706
4 předchozí evidence	0,615	0,013	2406,220	1	0,000	1,849
5+ před. evidencí	0,647	0,010	3812,951	1	0,000	1,911
dobrý			19012,638	4	0,000	
zdravotní omezení	1,086	0,010	12081,397	1	0,000	2,963
OZP - zdravotně znevýhod.	1,248	0,023	2832,079	1	0,000	3,482
OZP - invalidní	0,934	0,010	8793,981	1	0,000	2,544
Praha			6641,090	13	0,000	
Středočeský	0,157	0,015	103,860	1	0,000	1,171
Jihočeský	0,040	0,018	5,008	1	0,025	1,041
Plzeňský	0,169	0,018	92,423	1	0,000	1,184
Karlovarský	0,368	0,020	345,431	1	0,000	1,445
Ústecký	0,825	0,016	2766,788	1	0,000	2,281
Liberecký	0,429	0,018	573,126	1	0,000	1,535
Hradecký	-0,052	0,019	7,413	1	0,006	0,949
Pardubický	0,313	0,018	299,366	1	0,000	1,368
Vysočina	0,470	0,018	668,837	1	0,000	1,599
Jihomoravský	0,483	0,015	998,993	1	0,000	1,621
Olomoucký	0,476	0,017	800,727	1	0,000	1,610
Zlínský	0,548	0,017	1037,254	1	0,000	1,730
Moravskoslezský	0,593	0,015	1604,191	1	0,000	1,809

pokračování

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
SÚPM			41538,650	2	0,000	
ostatní programy	-0,015	0,090	0,028	1	0,868	0,985
neúčastníci programů	1,759	0,090	380,438	1	0,000	5,804
25-34 let			7894,220	4	0,000	
do 18 let	-0,195	0,014	186,852	1	0,000	0,823
19-24 let	-0,294	0,010	830,461	1	0,000	0,745
35-49 let	0,379	0,008	2231,156	1	0,000	1,461
nad 50 let	0,476	0,009	2708,435	1	0,000	1,610
konstanta	-4,356	0,096	2050,521	1	0,000	0,013

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Tabulka č. 24 **Podpora samostatné výdělečné činnosti**

Chi-square	Sig. (chi-square)	-2 Log likelihood	Nagelkerke R Square
117640,758	0,000	694670,305	0,230

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
zákonodárci, vedoucí pracovníci			1199,072	10	0,000	
vědečtí a odborní duševní pracovníci	0,003	0,036	0,008	1	0,927	1,003
techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	0,120	0,030	16,284	1	0,000	1,127
nižší administrativní pracovníci	0,222	0,031	51,607	1	0,000	1,249
provozní pracovníci ve službách a obchodě	0,229	0,029	61,634	1	0,000	1,258
kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	-0,273	0,039	49,216	1	0,000	0,761
řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	0,159	0,029	31,183	1	0,000	1,173
obsluha strojů a zařízení	0,083	0,029	8,195	1	0,004	1,087
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	0,402	0,029	197,149	1	0,000	1,494
příslušníci armády	0,717	0,093	59,712	1	0,000	2,049
neurčeno	0,208	0,028	56,771	1	0,000	1,231
pohlaví	0,278	0,006	2034,255	1	0,000	1,321
VŠ			3755,131	3	0,000	
základní	0,628	0,015	1692,057	1	0,000	1,874
vyučen/a	0,225	0,015	238,196	1	0,000	1,252
střední (maturita)	0,188	0,015	167,089	1	0,000	1,206
sledovaná evidence			4856,866	5	0,000	
1 předchozí evidence	0,263	0,010	764,158	1	0,000	1,301
2 předchozí evidence	0,462	0,010	2038,933	1	0,000	1,587
3 předchozí evidence	0,534	0,011	2255,578	1	0,000	1,706
4 předchozí evidence	0,615	0,013	2406,121	1	0,000	1,849
5+ před. evidencí	0,647	0,010	3812,760	1	0,000	1,911
dobrý			19012,862	4	0,000	
zdravotní omezení	1,086	0,010	12080,983	1	0,000	2,963
OZP - zdravotně znevýhod.	1,248	0,023	2831,941	1	0,000	3,482
OZP - invalidní	0,934	0,010	8794,630	1	0,000	2,544
Praha			6641,214	13	0,000	
Středočeský	0,157	0,015	103,849	1	0,000	1,171
Jihočeský	0,040	0,018	5,016	1	0,025	1,041
Plzeňský	0,169	0,018	92,423	1	0,000	1,184
Karlovarský	0,368	0,020	345,355	1	0,000	1,445
Ústecký	0,825	0,016	2766,622	1	0,000	2,281
Liberecký	0,429	0,018	573,151	1	0,000	1,536
Hradecký	-0,052	0,019	7,416	1	0,006	0,949
Pardubický	0,313	0,018	299,296	1	0,000	1,368
Vysočina	0,470	0,018	668,792	1	0,000	1,599
Jihomoravský	0,483	0,015	999,286	1	0,000	1,621
Olomoucký	0,476	0,017	800,653	1	0,000	1,610
Zlínský	0,548	0,017	1037,300	1	0,000	1,730
Moravskoslezský	0,593	0,015	1604,205	1	0,000	1,809

pokračování

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
SVČ			41538,438	2	0,000	
ostatní programy	-0,495	0,432	1,310	1	0,252	0,610
neúčastníci programů	1,279	0,432	8,744	1	0,003	3,592
25-34 let			7895,061	4	0,000	
do 18 let	-0,195	0,014	186,810	1	0,000	0,823
19-24 let	-0,294	0,010	830,425	1	0,000	0,745
35-49 let	0,379	0,008	2231,357	1	0,000	1,461
nad 50 let	0,476	0,009	2708,645	1	0,000	1,610
konstanta	-3,876	0,434	79,908	1	0,000	0,021

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Tabulka č. 25 **Veřejně prospěšné práce**

Chi-square	Sig. (chi-square)	-2 Log likelihood	Nagelkerke R Square
117639,572	0,000	694671,490	0,230

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
zákonodárci, vedoucí pracovníci			1197,832	10	0,000	
vědečtí a odborní duševní pracovníci	0,003	0,036	0,008	1	0,927	1,003
techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	0,120	0,030	16,260	1	0,000	1,127
nižší administrativní pracovníci	0,222	0,031	51,574	1	0,000	1,249
provozní pracovníci ve službách a obchodě	0,229	0,029	61,602	1	0,000	1,258
kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	-0,273	0,039	49,249	1	0,000	0,761
řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	0,159	0,029	31,153	1	0,000	1,173
obsluha strojů a zařízení	0,083	0,029	8,183	1	0,004	1,087
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	0,402	0,029	197,001	1	0,000	1,494
příslušníci armády	0,717	0,093	59,694	1	0,000	2,049
neurčeno	0,208	0,028	56,727	1	0,000	1,231
pohlaví	0,278	0,006	2034,000	1	0,000	1,321
VŠ			3754,290	3	0,000	
základní	0,628	0,015	1691,793	1	0,000	1,874
vyučen/a	0,225	0,015	238,150	1	0,000	1,252
střední (maturita)	0,188	0,015	167,059	1	0,000	1,206
sledovaná evidence			4856,276	5	0,000	
1 předchozí evidence	0,263	0,010	764,126	1	0,000	1,301
2 předchozí evidence	0,462	0,010	2038,932	1	0,000	1,587
3 předchozí evidence	0,534	0,011	2255,594	1	0,000	1,706
4 předchozí evidence	0,615	0,013	2406,220	1	0,000	1,849
5+ před. evidencí	0,647	0,010	3811,611	1	0,000	1,911
dobrý			19012,475	4	0,000	
zdravotní omezení	1,086	0,010	12081,234	1	0,000	2,963
OZP - zdravotně znevýhod.	1,248	0,023	2832,075	1	0,000	3,482
OZP - invalidní	0,934	0,010	8794,056	1	0,000	2,544
Praha			6640,598	13	0,000	
Středočeský	0,157	0,015	103,865	1	0,000	1,171
Jihočeský	0,040	0,018	5,015	1	0,025	1,041
Plzeňský	0,169	0,018	92,425	1	0,000	1,184
Karlovarský	0,368	0,020	345,418	1	0,000	1,445
Ústecký	0,825	0,016	2766,757	1	0,000	2,281
Liberecký	0,429	0,018	573,145	1	0,000	1,536
Hradecký	-0,052	0,019	7,416	1	0,006	0,949
Pardubický	0,313	0,018	299,359	1	0,000	1,368
Vysočina	0,470	0,018	668,821	1	0,000	1,599
Jihomoravský	0,483	0,015	999,197	1	0,000	1,621
Olomoucký	0,476	0,017	800,505	1	0,000	1,610
Zlínský	0,548	0,017	1037,259	1	0,000	1,730
Moravskoslezský	0,593	0,015	1604,024	1	0,000	1,809

pokračování

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
VPP			41538,032	2	0,000	
ostatní programy	-0,003	0,053	0,003	1	0,958	0,997
neúčastníci programů	1,771	0,053	1116,608	1	0,000	5,876
25-34 let			7894,044	4	0,000	
do 18 let	-0,195	0,014	186,830	1	0,000	0,823
19-24 let	-0,294	0,010	830,436	1	0,000	0,745
35-49 let	0,379	0,008	2230,998	1	0,000	1,461
nad 50 let	0,476	0,009	2708,190	1	0,000	1,610
konstanta	-4,368	0,063	4859,332	1	0,000	0,013

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Tabulka č. 26 **Rekvalifikace**

Chi-square	Sig. (chi-square)	-2 Log likelihood	Nagelkerke R Square
151778,413	0,000	660532,649	0,290

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
zákonodárci, vedoucí pracovníci			1363,662	10	0,000	
vědečtí a odborní duševní pracovníci	-0,005	0,036	0,022	1	0,883	0,995
techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	0,103	0,030	11,504	1	0,001	1,108
nižší administrativní pracovníci	0,197	0,032	38,430	1	0,000	1,217
provozní pracovníci ve službách a obchodě	0,233	0,030	60,985	1	0,000	1,263
kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	-0,293	0,040	54,203	1	0,000	0,746
řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	0,145	0,029	24,614	1	0,000	1,156
obsluha strojů a zařízení	0,070	0,030	5,608	1	0,018	1,073
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	0,428	0,029	214,062	1	0,000	1,535
příslušníci armády	0,723	0,096	56,524	1	0,000	2,060
neurčeno	0,214	0,028	57,755	1	0,000	1,239
pohlaví	0,275	0,006	1883,475	1	0,000	1,317
VŠ			4485,884	3	0,000	
základní	0,688	0,016	1955,354	1	0,000	1,989
vyučen/a	0,239	0,015	260,193	1	0,000	1,270
střední (maturita)	0,170	0,015	132,122	1	0,000	1,185
sledovaná evidence			5327,077	5	0,000	
1 předchozí evidence	0,274	0,010	800,722	1	0,000	1,315
2 předchozí evidence	0,479	0,010	2118,296	1	0,000	1,615
3 předchozí evidence	0,560	0,011	2383,806	1	0,000	1,751
4 předchozí evidence	0,647	0,013	2537,396	1	0,000	1,910
5+ před. evidencí	0,696	0,011	4231,499	1	0,000	2,006
dobrý			20037,560	4	0,000	
zdravotní omezení	1,143	0,010	12216,875	1	0,000	3,137
OZP - zdravotně znevýhod.	1,324	0,025	2819,790	1	0,000	3,759
OZP - invalidní	1,033	0,010	9756,929	1	0,000	2,808
Praha			6712,735	13	0,000	
Středočeský	0,132	0,016	70,290	1	0,000	1,141
Jihočeský	-0,011	0,018	0,398	1	0,528	0,989
Plzeňský	0,148	0,018	67,890	1	0,000	1,159
Karlovarský	0,357	0,020	311,302	1	0,000	1,430
Ústecký	0,837	0,016	2726,407	1	0,000	2,310
Liberecký	0,405	0,018	490,270	1	0,000	1,499
Hradecký	-0,121	0,019	38,487	1	0,000	0,886
Pardubický	0,317	0,018	295,045	1	0,000	1,373
Vysočina	0,396	0,019	456,692	1	0,000	1,486
Jihomoravský	0,440	0,016	800,253	1	0,000	1,553
Olomoucký	0,469	0,017	744,691	1	0,000	1,598
Zlínský	0,501	0,017	834,077	1	0,000	1,651
Moravskoslezský	0,563	0,015	1387,558	1	0,000	1,755

pokračování

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
rekvalifikace			54781,075	2	0,000	
ostatní programy	-3,643	0,020	32492,032	1	0,000	0,026
neúčastníci programů	-1,076	0,017	3934,314	1	0,000	0,341
25-34 let			7902,479	4	0,000	
do 18 let	-0,178	0,015	149,336	1	0,000	0,837
19-24 let	-0,266	0,010	656,253	1	0,000	0,767
35-49 let	0,373	0,008	2064,394	1	0,000	1,453
nad 50 let	0,539	0,009	3270,540	1	0,000	1,714
konstanta	-1,563	0,038	1712,534	1	0,000	0,210

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Tabulka č. 27 **Programy ESF**

Chi-square	Sig. (chi-square)	-2 Log likelihood	Nagelkerke R Square
121159,758	0,000	691151,304	0,237

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
zákonodárci, vedoucí pracovníci			1201,218	10	0,000	
vědečtí a odborní duševní pracovníci	0,002	0,036	0,004	1	0,949	1,002
techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	0,120	0,030	16,123	1	0,000	1,127
nižší administrativní pracovníci	0,223	0,031	51,621	1	0,000	1,250
provozní pracovníci ve službách a obchodě	0,232	0,029	62,833	1	0,000	1,261
kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	-0,275	0,039	49,420	1	0,000	0,760
řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	0,159	0,029	30,787	1	0,000	1,172
obsluha strojů a zařízení	0,085	0,029	8,547	1	0,003	1,089
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	0,404	0,029	198,275	1	0,000	1,497
příslušníci armády	0,717	0,093	59,428	1	0,000	2,049
neurčeno	0,204	0,028	54,164	1	0,000	1,226
pohlaví	0,277	0,006	2010,375	1	0,000	1,320
VŠ			3759,154	3	0,000	
základní	0,628	0,015	1687,288	1	0,000	1,874
vyučen/a	0,222	0,015	232,687	1	0,000	1,249
střední (maturita)	0,187	0,015	165,225	1	0,000	1,205
sledovaná evidence			4909,154	5	0,000	
1 předchozí evidence	0,264	0,010	764,871	1	0,000	1,302
2 předchozí evidence	0,463	0,010	2043,944	1	0,000	1,589
3 předchozí evidence	0,537	0,011	2268,584	1	0,000	1,710
4 předchozí evidence	0,619	0,013	2426,434	1	0,000	1,857
5+ před. evidencí	0,652	0,011	3854,576	1	0,000	1,920
dobrý			18971,048	4	0,000	
zdravotní omezení	1,087	0,010	11982,536	1	0,000	2,965
OZP - zdravotně znevýhod.	1,246	0,024	2791,018	1	0,000	3,476
OZP - invalidní	0,942	0,010	8864,805	1	0,000	2,565
Praha			6517,166	13	0,000	
Středočeský	0,148	0,015	91,721	1	0,000	1,160
Jihočeský	0,015	0,018	0,740	1	0,390	1,015
Plzeňský	0,167	0,018	89,498	1	0,000	1,182
Karlovarský	0,370	0,020	348,292	1	0,000	1,448
Ústecký	0,814	0,016	2682,402	1	0,000	2,257
Liberecký	0,413	0,018	528,119	1	0,000	1,511
Hradecký	-0,053	0,019	7,649	1	0,006	0,948
Pardubický	0,310	0,018	292,795	1	0,000	1,364
Vysočina	0,463	0,018	648,739	1	0,000	1,589
Jihomoravský	0,475	0,015	964,978	1	0,000	1,609
Olomoucký	0,474	0,017	791,874	1	0,000	1,607
Zlínský	0,551	0,017	1045,738	1	0,000	1,735
Moravskoslezský	0,572	0,015	1486,413	1	0,000	1,772

pokračování

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
programy ESF			43398,736	2	0,000	
ostatní programy	-2,689	0,045	3539,662	1	0,000	0,068
neúčastníci programů	-0,838	0,045	353,737	1	0,000	0,432
25-34 let			7882,109	4	0,000	
do 18 let	-0,195	0,014	186,400	1	0,000	0,822
19-24 let	-0,291	0,010	813,723	1	0,000	0,747
35-49 let	0,378	0,008	2208,816	1	0,000	1,459
nad 50 let	0,481	0,009	2750,626	1	0,000	1,618
konstanta	-1,750	0,056	987,016	1	0,000	0,174

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Tabulka č. 28 **Individuální akční plány**

Chi-square	Sig. (chi-square)	-2 Log likelihood	Nagelkerke R Square
151044,668	0,000	661266,394	0,289

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
zákonodárci, vedoucí pracovníci			1183,265	10	0,000	
vědečtí a odborní duševní pracovníci	-0,007	0,036	0,039	1	0,843	0,993
techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	0,105	0,030	12,081	1	0,001	1,111
nižší administrativní pracovníci	0,199	0,032	39,684	1	0,000	1,220
provozní pracovníci ve službách a obchodě	0,231	0,030	60,253	1	0,000	1,260
kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	-0,311	0,040	61,209	1	0,000	0,733
řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	0,140	0,029	23,128	1	0,000	1,150
obsluha strojů a zařízení	0,070	0,030	5,594	1	0,018	1,073
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	0,391	0,029	179,217	1	0,000	1,478
příslušníci armády	0,717	0,096	55,664	1	0,000	2,048
neurčeno	0,202	0,028	51,590	1	0,000	1,224
pohlaví	0,278	0,006	1927,586	1	0,000	1,321
VŠ			4295,406	3	0,000	
základní	0,671	0,016	1874,508	1	0,000	1,957
vyučen/a	0,229	0,015	240,611	1	0,000	1,257
střední (maturita)	0,171	0,015	134,436	1	0,000	1,186
sledovaná evidence			5106,544	5	0,000	
1 předchozí evidence	0,276	0,010	818,518	1	0,000	1,318
2 předchozí evidence	0,479	0,010	2127,762	1	0,000	1,615
3 předchozí evidence	0,560	0,011	2391,200	1	0,000	1,751
4 předchozí evidence	0,642	0,013	2502,260	1	0,000	1,900
5+ před. evidencí	0,674	0,011	3975,581	1	0,000	1,961
dobrý			19920,765	4	0,000	
zdravotní omezení	1,139	0,010	12115,862	1	0,000	3,123
OZP - zdravotně znevýhod.	1,303	0,025	2724,689	1	0,000	3,679
OZP - invalidní	1,032	0,010	9717,496	1	0,000	2,806
Praha			6860,266	13	0,000	
Středočeský	0,122	0,016	60,918	1	0,000	1,130
Jihočeský	-0,040	0,018	5,020	1	0,025	0,960
Plzeňský	0,148	0,018	68,462	1	0,000	1,159
Karlovarský	0,358	0,020	312,729	1	0,000	1,431
Ústecký	0,827	0,016	2660,648	1	0,000	2,286
Liberecký	0,399	0,018	477,985	1	0,000	1,490
Hradecký	-0,124	0,019	40,538	1	0,000	0,884
Pardubický	0,305	0,018	274,024	1	0,000	1,357
Vysočina	0,399	0,018	466,035	1	0,000	1,491
Jihomoravský	0,418	0,016	724,718	1	0,000	1,519
Olomoucký	0,448	0,017	681,283	1	0,000	1,565
Zlínský	0,511	0,017	868,427	1	0,000	1,667
Moravskoslezský	0,576	0,015	1459,975	1	0,000	1,780

pokračování

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
IAP			51182,231	2	0,000	
ostatní programy	3,337	0,019	31923,446	1	0,000	28,146
neúčastníci programů	2,694	0,012	47953,839	1	0,000	14,790
25-34 let			7902,104	4	0,000	
do 18 let	-0,186	0,014	165,031	1	0,000	0,830
19-24 let	-0,273	0,010	697,688	1	0,000	0,761
35-49 let	0,370	0,008	2040,872	1	0,000	1,448
nad 50 let	0,530	0,009	3175,574	1	0,000	1,699
konstanta	-5,302	0,036	21605,327	1	0,000	0,005

Zdroj: data OKpráce za rok 2009

Výtahy z oponentských posudků

doc. Ing. Otakar Němec, CSc.

Z hlediska využitelnosti výsledků studie je možné konstatovat, že jde o práci z určitého hlediska historickou, analyzované údaje vycházejí z relativně vzdálené doby a současné podmínky jsou odlišné. Je tedy otázkou, s jakou rezervou lze interpretovat užitečnost závěrů práce pro současný vývoj a predikovat trendy na trhu práce. Z hlediska konkrétních závěrů je důležité, že analýza ukázala, že existuje reálný vliv aktivní politiky zaměstnanosti na trh práce a že je nutné však mezi používanými nástroji diferencovat.

Mgr. Dalibor Holý

Autoři naplnili cíle, které si předsevzali. Teoretická vysvětlení k číselně popsaným jevům jsou podána fundovaně a nezaujatě, jsou racionální. Rovněž závěrečná syntéza a doporučení jsou adekvátní a přínosné.

Některé popsané výsledky by si však dle mého názoru mohly žádat dodatečnou detailní analýzu (např. nízká efektivnost až neefektivnost rekvalifikací a ESF) - při vědomí všech obtíží a za předpokladu, že by byly k dispozici vhodné zdroje - poněvadž naznačené hypotézy jsou sice logické, ale nelze z nich čerpat dostatečné poučení.

Výsledky najdou bohaté využití v činnosti resortu práce a sociálních věcí, jsou dobrým podkladem pro plánování kapacit i alokaci finančních prostředků, při rozhodování o politice zaměstnanosti, při úpravě programů APZ a v řadě dalších oblastí.